

“Ἔρῳ εἶμι
ἢ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀγνῶστεια
καὶ ἡ ζωή,,
(Ἰωάν. ιδ' 6)

ZQH

ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐρῶ λαλῶ ὑμῖν,
ωνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,,
(Ἰωάν. 5' 63)

Ἔτος 106ον | Μάιος 2016 | 4301

ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΠΙΔΑ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

«Γιατί ὅλοι οἱ ἥρωές σας ὑποφέρουν τόσο ἀπὸ ἀγωνία;» ρώτησε ἕνας δημοσιογράφος τὴν Φρανσουάζ Σαγκάν. «Γιατὶ ζοῦν μὲ τὴ σκέψη τοῦ θανάτου», ἀπάντησε ἐκείνη. «Ναί, ἀλλὰ ὑπάρχει Θεός», ξανᾶπε ὁ δημοσιογράφος. «Μάλιστα ὁ Θεὸς εἶναι μὴ λύση, ὄχι ἡ δική μου».

Δὲν ὑπάρχει πράγματι πιὸ μεγάλη ἀγωνία ἀπὸ τὸ νὰ ζεῖ ὁ ἄνθρωπος χωρὶς ἀπάντηση στὸ πρόβλημα τῶν προβλημάτων, στὴν μετὰ θάνατο ζωὴ. Καὶ ὅλα τὰ προβλήματά του νὰ ἔχει λύσει, ἂν δὲν ἔχει δώσει πειστικὴ καὶ ἱκανοποιητικὴ ἀπάντηση στὸ πρόβλημα τοῦ θανάτου, θὰ εἶναι ὁ ἔλεεινότερος τῶν ἀνθρώπων, ὅπως γράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος (Α΄ Κορινθ. ιε΄ 19). Οὔτε εἶναι λύση ἡ ὑπεκφυγὴ, ἡ στρουθοκαμηλικὴ τακτικὴ. Ὅσοι καταδικάζουν σὲ ἀγνοία τὸν θάνατο δὲν κάνουν τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ αὐτοκαταδικάζονται στὴ φυλακὴ τῆς ὑποκρισίας. Καὶ εἶναι ὑποκρισία, γιατί ἀρνοῦνται νὰ δοῦν καὶ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὸ πιὸ ὑπαρκτὸ πρόβλημα.

Δυστυχῶς καὶ ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος χρησιμοποιεῖ τὰ πάντα, γιὰ νὰ τὸν κρύψει ἀπὸ τὰ μάτια του. Νὰ μὴν τὸν σκέπτεται. Νὰ μὴν τὸν ἀντιμετωπίζει ὑπεύθυνα. Τὸν φοβᾶται, τὸν τρέμει καὶ νομίζει πὼς μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ τὸν ξεφεύγει. Φοβᾶται ὁ ἄνθρωπος τὸν θάνατο, γιατί τοῦ λείπει ἡ πίστη στὴν ἀνάσταση, στὸν ἀναστάντα Χριστό. Στὴν πίστη αὐτὴ ποὺ κάνει τὸν θάνατο καταγέλαστο καὶ στὰ μικρὰ ἀκόμα παιδιὰ. Μὲ αὐτὴ τὴν πίστη ὁ θάνατος εἶναι πορεία πρὸς τὴν οὐράνια πατρίδα, πρὸς τὴν χαρὰ τῆς αἰωνιότητος, πρὸς τὴν πηγὴ τῆς ζωῆς, τὸν Θεό. Χωρὶς αὐτὴ εἶναι πῆδημα στὸ σκοτάδι, στὸ χάος. Τὸ σαράκι τοῦ ἀπελπισμοῦ κατατρώει τὴν ψυχὴ. Ἡ ζωὴ γίνεται ἀγχώδης.

Τὴν ξεκάθαρη πίστη στὴν αἰωνιότητα μονάχα ὁ Χριστιανισμὸς μᾶς τὴν προσφέρει στὴν πιὸ τέλεια μορφή. Δὲν πρόκειται ἀπλῶς γιὰ μιὰ διδασκαλία. Πρόκειται γιὰ ἕνα γεγονός, τὴν ἀνάσταση τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ὁ Χριστὸς μὲ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασή Του ἔγινε ὁ «πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν»! Προηγήθηκε Ἐκεῖνος γιὰ νὰ ἐπακολουθήσουμε ἑμεῖς. Ἡ ἀνάσταση γιὰ τὸν Χριστιανισμὸ εἶναι ἡ βάση καὶ τὸ θεμέλιό του. Ὁλόκληρο τὸ οἰκοδόμημα τοῦ Χριστιανισμοῦ στηρίζεται πάνω σ' ἕνα κενὸ μνημεια. Ὁ Χριστὸς νίκησε διὰ τοῦ θανάτου τὸν θάνατο καὶ ἡ νίκη Του ἔγινε καὶ δική μας νίκη. Εἶναι ὁ

νέος Ἀδὰμ καὶ νίκησε σὰν δικὸς μας ἀντιπρόσωπος. Ἔτσι ἡ ἀνάστασή Του ἀποτελεῖ γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα ὀλόκληρη τὴν ἀρχὴ ἑνὸς νέου κόσμου, ἀναγεννημένου, μιᾶς νέας δημιουργίας, ὅπου ἡ θεϊκὴ ἀγάπη νικαίει τὴν ἁμαρτία, τὴν αἰτία τοῦ θανάτου.

Μετὰ τὴν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ ὁ θάνατος φυσικὰ ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχει, ἀλλὰ χωρὶς δύναμη γιὰ τὸν πιστό. Μοιάζει μὲ φίδι χωρὶς δηλητήριο. Ἐχει χάσει τὸ κεντρί του. Εἶναι μιὰ φωτεινὴ ἀλλαγὴ. Τὸ πέρασμα στὴν ἀληθινὴ ζωὴ. Ὁ ἄδειος τάφος τοῦ Χριστοῦ ἔγινε τὸ ἀνεξάντλητο κεφαλᾶρι θείας ζωῆς καὶ ἀθανασίας. «Ὡ τάφος ἀθανασίας χωρίον! Ὡ τάφος ἀναστάσεως ἐργαστήριον! Ὡ τάφος τῶν τάφων κατάλυσις! Ὡ τάφος ἐν ᾧ θάνατος τοῦ εἶναι θάνατος πέπανται! Ὡ τάφος ἐν ᾧ ζωὴ φύεται πέρασ οὐκ ἔχουσα!» ἀναφωνεῖ καὶ ὁ Μ. Ἀθανάσιος καὶ ἡ φωνὴ του ἀποτελεῖ τὸν ἀντίλαλο τῆς φωνῆς τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Αὐτὴ ἡ ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἕνα γεγονός μοναδικὸ στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος καὶ δὲν πρέπει νὰ συγχέεται μὲ μιὰ ἄλλη διδασκαλία.

Ὁ Βουδισμὸς μὲ τὸ «μακροβούτι στὸ Νιρβάνα», ὁ Ἰνδουισμὸς μὲ τὴ μετενσάρκωση, ὁ Πνευματισμὸς, μὲ τὰ φαντάσματα καὶ τὰ πνευματιστικὰ φαινόμενα, ὁ Μασονισμὸς μὲ τὰ σκοτεινὰ λειτουργικὰ καὶ τὶς συμβολικὲς τελετές του, ὁ Μαρξισμὸς μὲ τὴν «ἐπιβίωση στὶς μελλοντικὲς ἐπαναστάσεις», ὁ ἀθεϊσμὸς μὲ τὴν ἄρνηση τῆς αἰωνιότητος, δὲν μποροῦν νὰ λύσουν τὸ μυστήριον τοῦ θανάτου, ἀφοῦ δὲν προσφέρουν ἄλλη λύση ἀπὸ τὸν θάνατο ἢ τὸν μῦθο. Πόσο ὅμως ὠραία γίνεται ἡ ζωὴ μας μέσα ἀπὸ τὸ πρίσμα τῆς αἰωνιότητος! Ζεῖ κανεὶς μὲ τὴν πιὸ ὁμορφὴ προσδοκία. Καὶ προπάντων ἥρεμα, χωρὶς ἀγωνία καὶ ἄγχος. Ὁ φόβος δὲν βρίσκει θέσιν στὴν ψυχὴ τοῦ πιστοῦ ποὺ προγεύεται ἀπὸ τώρα τὴν χαρὰ τῆς ἀναστάσεως. Καὶ ἡ ἐλπίδα αὐτὴ ὀπλιζέται μὲ ἀκαταμάχητο θάρρος. Θωρακίζει τὴν ψυχὴ στὸν καθημερινὸ τῆς ἀγῶνα καὶ στὴν πορεία τῆς πρὸς τὸν οὐρανὸ.

**Ὁλόκληρο τὸ οἰκοδόμημα
τοῦ Χριστιανισμοῦ
στηρίζεται πάνω σ' ἕνα
κενὸ μνημεια. Ὁ Χριστὸς
νίκησε διὰ τοῦ θανάτου
τὸν θάνατο καὶ ἡ νίκη Του
ἔγινε καὶ δική μας νίκη.**

ΠΑΡΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ

Φυσικά, ιερή, θὰ τὴν λέγαμε τὴν ἐπιθυμία καὶ τόσο δικαιολογημένη. Νὰ μπορούσε νὰ δεῖ κανεὶς τὸν Χριστὸ μὲ τὰ σωματικὰ μάτια, ὅπως ὁ λαὸς τῆς ἐποχῆς Του. Νὰ τὸν ἀναστραφοῦμε, νὰ ζήσουμε μαζί Του, ὅπως οἱ μαθητὲς Του. Νὰ ἀκούσουμε ἀπὸ τὸ ἅγιο στόμα Του τὰ θεϊκὰ Του λόγια. Νὰ ὑπῆρχαν τότε τὰ τεχνικὰ μέσα τῆς ἐποχῆς μας, γιὰ νὰ ἔχουν ἀποτυπώσει τὴ μορφή Του, τὴ φωνή Του! Καὶ ἔτσι νὰ εἶχαμε κι ἐμεῖς τὴ δυνατότητα τῆς ἄμεσης ἐπικοινωνίας μαζί Του.

Εὐλογες κατ' ἀρχὴν ἐπιθυμίες ποὺ θυμίζουν καὶ λίγο Θωμᾶ. Θυμίζουν τὸν «μαθητὴ τοῦ πειράματος», τῆς ψηλαφήσεως, τοῦ ἐλέγχου μὲ αἰσθητὰ

Δὲν ὑπάρχει καμιὰ ἀμφιβολία, ὅτι μπορούμε καὶ στὶς ἡμέρες μας, ὄχι ἀπλῶς νὰ ὑποδεχθοῦμε τὸν Σωτήρα Κύριο, ἀλλὰ νὰ τὸν δεχθοῦμε μέσα μας. Ὅχι μόνο νὰ τὸν φιλοξενήσουμε στὸ σπίτι μας, ἀλλὰ νὰ τὸν κρατήσουμε γιὰ πάντα μέσα στὴν καρδιά μας. Ἰλιγγιᾶ πραγματικὰ ἡ σκέψη, ὅταν σκεφθοῦμε ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι ἀπλῶς μεθ' ἡμῶν. Εἶναι ἐντὸς ἡμῶν.

μέσα. Ὅμως ὁ Κύριος δὲν μακάρισε τὸν «σκεπτικιστὴ» καὶ ρεαλιστὴ μαθητὴ ποὺ ζητοῦσε ἀπτὲς ἀποδείξεις. Μακάρισε τοὺς «μὴ ἰδόντας καὶ πιστεύσαντας». Μὲ αὐτὸ φυσικὰ δὲν μακάρισε τοὺς εὐπιστους. Μακάρισε τοὺς πιστοὺς. Καὶ ἡ πίστη δὲν εἶναι ξερὴ γνώση. Δὲν εἶναι φτωχὴ ἐμπειρία. Δὲν εἶναι μαθηματικὴ ἀπόδειξη. Δὲν εἶναι ψυχρὴ καὶ περιορισμένη λογικὴ. Εἶναι ἀλήθεια ὑπὲρ λόγον. Καὶ τὸ ὑπέρλογο

δὲν ἔχει καμιὰ σχέση μὲ τὸ παράλογο οὔτε μὲ τὴν εὐπιστία.

* * *

Στὴ φυσικὴ, λοιπόν, ἐπιθυμία νὰ μπορούσαμε καὶ σήμερα νὰ δοῦμε τὸν Χριστό, ἡ ἀπάντηση τῆς πίστεως μᾶς διαβεβαιώνει γιὰ μιὰ τέτοια δυνατότητα. Δὲν ὑπάρχει καμιὰ ἀμφιβολία, ὅτι μπορούμε καὶ στὶς ἡμέρες μας, ὄχι ἀπλῶς νὰ ὑποδεχθοῦμε τὸν Σωτήρα Κύριο, ἀλλὰ νὰ τὸν δεχθοῦμε μέσα μας. Ὅχι μόνο νὰ τὸν φιλοξενήσουμε στὸ σπίτι μας, ἀλλὰ νὰ τὸν κρατήσουμε γιὰ πάντα μέσα στὴν καρδιά μας. Ἰλιγγιᾶ πραγματικὰ ἡ σκέψη, ὅταν σκεφθοῦμε ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι ἀπλῶς μεθ' ἡμῶν. Εἶναι ἐντὸς ἡμῶν. Αὐτὸ δὲν γίνεται μὲ τὸ μυστήριό τῆς θείας Εὐχαριστίας; Παίρνουμε τὸν ἴδιο τὸν ἐνανθρωπήσαντα Θεό, τὸν σταυρωθέντα καὶ ἀναστάντα Κύριο, μέσα μας. Ἐρχεται νὰ κα-

τοικήσει στὴν ψυχὴ μας.

Θὰ θέλαμε νὰ ἀκούσουμε καὶ σήμερα τὴ θεϊκὴ φωνὴ Του; Μὰ τὴ θεϊκὴ φωνὴ Του, τὸν αἰώνιο λόγο Του, τὸν ἔχουμε ἀνὰ πᾶσα στιγμή στὴ διάθεσή μας. Αὐτὸς ὁ θεϊκὸς καὶ πανσθενουργὸς λόγος, ὁ «ζῶν καὶ ἐνεργῆς καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον» (Εβρ. δ' 12), ἐνεργεῖ καὶ θαυματουργεῖ κατὰ παρόμοιο τρόπο, ὅπως θαυματουργοῦσε στὴν ἐποχὴ τοῦ Κυρίου. Ἐξακολουθεῖ στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων καὶ στὶς ἡμέρες μας νὰ διατηρεῖται ζωντανὸς καὶ δραστηκός, χωρὶς νὰ χάνει τίποτα μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου. Ὅχι μόνο ἡ ἐπικαιρότητά του δὲν ξεθωριάζει, ὅπως στὸν ἀνθρώπινο λόγο, ἀλλὰ καὶ ὁ δυναμισμὸς καὶ ἡ δραστηριότητά του, ἐξακολουθοῦν νὰ φέρνουν τὰ ἴδια ἀποτελέσματα. Αὐτὸ εἶναι τὸ θαυμαστὸ ποὺ μᾶς ἄφησε ὁ Χριστὸς: Ἡ παντοτινὴ ἀποτελεσματικότητα τοῦ λόγου Του.

Τότε ὁ θεϊκὸς Του λόγος ἀναγεννοῦσε ψυχές, ὀδηγοῦσε ἀπὸ τὴ δουλειὰ τῆς ἁμαρτίας στὴν ἐλευθερία τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. Θεράπευε ἀσθενεῖς, ἀνόρθωνε παραλύτους, ἀνάστανε νεκροὺς, χάριζε τὸ φῶς σὲ τυφλοὺς, ἔχυνε τὸ βάλασμα τῆς παρηγοριᾶς στὶς καταπιεσμένες ψυχές. Τὸ ἴδιο ἀποτέλεσμα ἐνεργεῖ καὶ στὶς ἡμέρες μας. Ἡ ἐπικαιρότητα τῶν Εὐαγγελίων δὲν παρέρχεται. Εἶναι πάντα τὸ ἴδιο νέα καὶ δραστηκὴ.

Ἔπεσε μέσα στὴν ψυχὴ; Τὴν ἀφυπνίζει, τὴν ἐνισχύει, τὴν ὀδηγεῖ στὴν ἀνόρθωση. Ἀποτελεῖ καὶ σήμερα «δύναμιν Θεοῦ εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι» (Ρωμ. α' 16). Μήπως καὶ σήμερα δὲν ἀνασταίνει ψυχές νεκρὲς ἀπὸ τὴν ἁμαρτία; Δὲν ἀνοίγει μάτια τυφλὰ στὸ φῶς τῆς γνώσεως τῆς ἀλήθειας τοῦ Χριστοῦ; Δὲν ἀνορθώνει παράλυτες ψυχές καὶ τὶς δραστηριοποιεῖ σὲ ἔργα ἀγάπης, φιλανθρωπίας, πνευματικῆς δημιουργίας; Ἄν ὁ Κύριος κατέλυε τότε τὰ ἔργα τοῦ Διαβόλου καὶ σήμερα μὲ τὴν ἴδια δύναμιν δὲν γκρεμίζει τὸ βασίλειο τοῦ Σατανᾶ ἀπὸ τὶς ψυχές;

* * *

Ὁ Χριστὸς ἐπομένως καὶ μετὰ τὴν Ἀνάληψή Του στοὺς οὐρανοὺς ἐξακολουθεῖ μὲ πολλοὺς τρόπους νὰ εἶναι παρὼν, μέσα μας, «πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος» (Ματθ. κη' 20). Ἡ παρουσία Του ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ζωντανή, οὐσιαστικὴ, ἔστω καὶ διαφορετικὴ. Πόσο ἐνθαρρυντικὴ μιὰ τέτοια διαβεβαίωση! Μᾶς κάνει νὰ ἐπαναλαμβάνουμε τὸ «πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ» (Φιλιπ. δ' 13) τοῦ θείου Παύλου. Ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ ὁ παντοδύναμος Κύριος, εἶναι μαζί μας, τὰ πάντα εἶναι δυνατὰ διὰ τῆς θερμῆς πίστεως. Ὅμως τὸ ἐρώτημα εἶναι: Ὁ Χριστὸς εἶναι μαζί μας, ἐμεῖς εἴμαστε μαζί μὲ τὸν Χριστό;

Στις ήρωικές μητέρες

Γιορτή της μητέρας. Μια γιορτή που δεν πρέπει να εξαντλείται σε τυπικούς πανηγυρισμούς ή σε κάποια δώρα. Το λουλούδι της ευγνωμοσύνης όλων μας δεν πρέπει να είναι από αυτά που μαραίνονται. Πρέπει πάντα να ανθίζει μέσα στην καρδιά μας. Αυτό είναι το πιο πολύτιμο δώρο για κάθε μητέρα.

Όμως σήμερα τη μεγάλη τούτη μέρα, αξίζει να σταθούμε με σεβασμό μπροστά σε κάποιες ήρωικές μητέρες. Στις μητέρες εκείνες που έχουν ένα παιδί με ειδικό πρόβλημα και το αντιμετωπίζουν με καρτερία, υπομονή και πίστη. Χρησιμοποιούν το γεγονός αυτό, όχι για να μεμψιμοιρούν, αλλά σαν ειδική επίσκεψη της αγάπης του Θεού. Σαν ευκαιρία για να δείξουν πιο μεγάλη αγάπη, πιο πολλή στοργή. Σ' αυτές που δεν σταματούν στη σωματική αναπηρία, αλλά προχωρούν στον ψυχικό πλούτο, στην αθάνατη και ατίμητη ψυχή, που κρύβουν οι δοκιμασμένες και αξιοσυμπάθητες παιδικές υπάρξεις.

* * *

Ένα γεγονός είναι ιδιαίτερα συγκινητικό. Κάνει την έρημια της κοινωνίας μας να γεμίζει με τα πιο ευωδιαστά άνθη της αρετής. Η Ίωάννα και ο άντρας της ήταν ένα σύγχρονο ανδρόγυνο. Μορφωμένοι και οι δύο, χωρίς προβλήματα και δυσκολίες. Αγαπημένοι. Ρόδινο το μέλλον ξανοιγόταν μπροστά τους. Η χαρά τους απεριγράπτη. Περίμεναν να γεννηθεί το μωρό τους. Να γεμίσει το σπιτικό τους από την έλπιδοφόρα παρουσία του. Όμως το νέο ήλθε σαν δυνατό χτύπημα. Η Ίωάννα έφερε στον κόσμο παιδί «μογγολικό». Ο γιατρός συμβουλεύει τους γονείς να παραδώσουν το παιδί σ' ένα υπερσύγχρονο κέντρο για παιδιά με ειδικές ανάγκες.

Ο αίφνιδιασμός και ο προβληματισμός δεν βάστηξε πολύ. Ύστερα από το πρώτο ξάφνιασμα, οι γονείς το ξανασκέπτονται ψύχραιμα. Όχι. Δεν θα δώσουν το παιδί τους σε ίδρυμα. Το νεογέννητο θα μεγαλώσει μέσα στη στοργική αγκαλιά της μητέρας του. Με την καθοδήγηση και συμπαράσταση ειδικών, θα αναθρέψουν τον μικρό Άλέξη, σύμφωνα με τις νέες μεθόδους. Η υπομονή και επιμονή της μητέρας είναι αξιοθαύμαστες. Κάνουν θαύματα. Έτσι ο Άλέξης αναπτύσσεται γρήγορα. Όλοι μένουν έκπληκτοι. Η μητέρα παίρνει όλοένα και πιο πολύ θάρρος. Συχνά στις μεγάλες δυσκολίες της καταφεύγει στην μεγάλη Μητέρα, στην Παναγία. Της ανοίγει την καρδιά της. Συνομιλεί μαζί της. Από εκεί αντλεί δύναμη στον αγώνα της. Έτσι βλέπει καθημερινά ζωντανά τα αποτελέσματα της αγάπης της.

Ενισχυμένη τώρα η ήρωική μητέρα ξεκινάει σταυροφορία, για να διαφωτίσει και άλλους που αντιμετωπίζουν παρόμοιο πρόβλημα. Πόσο δίκιο είχε εκείνος που είπε, πώς «όσο αξίζει μια αληθινή

μητέρα, δεν αξίζουν χίλιοι παιδαγωγοί!»

Στο σημείο αυτό πρέπει να σταθούμε κι εμείς όλοι, με πολλή εκτίμηση, μπροστά στις γενναίες αυτές μητέρες. Δεν είναι μικρό πράγμα να στέκονται, νύχτα και μέρα, με περισσή στοργή και υπομονή, για να συμπαρασταθούν στα παιδιά τους. Με την αγάπη τους κατορθώνουν πολλά. Και πετυχαίνουν, τόσα που καμιά έπιστήμη δεν θα μπορούσε να κατορθώσει. Η υπομονή τους τα βοηθάει να φέρουν στην επιφάνεια κάθε κρυμμένη ικανότητα. Να εκφράσουν προπάντων τον πλούσιο συναισθηματικό τους πλούτο. Στους ήρωικούς αυτούς γονείς, θα μπορούσαμε να πούμε: «Είσαστε οι καλύτεροι ανάμεσά μας, οι πιο ευγενείς, οι πιο ήρωικοί».

Βέβαια μια εποχή επιδερμική, που λατρεύει τη δύναμη και την έξωτερική μονάχα αρτιμέλεια και όμορφη, δύσκολα συφιλιώνεται με ένα φαινομενικό ή έστω και πραγματικό ατύχημα. Γι' αυτήν δεν βα-

ραίνει η χριστιανική ανθρωπιστική τοποθέτηση, τα ψυχικά χαρίσματα, ο πνευματικός πλούτος, ο ήθικος θησαυρός, «**ό κρυπτός της καρδιάς άνθρωπος**» (Α' Πέτρ. γ' 4).

Τί κρίμα! Μετράει και ζυγίζει τις αξίες με υλιστικά και χρησιμοθηρικά κριτήρια. Επόμενο είναι ύστερα να αποδέχεται παιδιά μονάχα με ωραία επιφάνεια, με σωματικά και διανοητικά χαρίσματα. Σκοπεύει σε παιδιά αντίαξια των αυτοκινήτων και των ψυγείων της. Δεν ενδιαφέρεται για την καλλιέργεια και ανάπτυξη της καρδιάς σε ευαισθησία, σε συμπόνοια, σε καλοσύνη. Προπάντων δεν υπολογίζει την μοναδική αξία της ατίμητης και αθάνατης ψυχής που κρύβει μέσα του ο κάθε άνθρωπος και για την οποία δεν υπάρχει ισάξιο και ισοδύναμο αντίλλαγμα. Αυτό που υπολογίζουν οι ήρωικές μητέρες και στο όποιο αφιερώνουν ολοπρόθυμα την ζωή τους.

Πρέπει να σταθούμε κι εμείς όλοι, με πολλή εκτίμηση, μπροστά στις γενναίες αυτές μητέρες. Δεν είναι μικρό πράγμα να στέκονται, νύχτα και μέρα, με περισσή στοργή και υπομονή, για να συμπαρασταθούν στα παιδιά τους. Με την αγάπη τους κατορθώνουν πολλά. Και πετυχαίνουν, τόσα που καμιά έπιστήμη δεν θα μπορούσε να κατορθώσει. Η υπομονή τους τα βοηθάει να φέρουν στην επιφάνεια κάθε κρυμμένη ικανότητα. Να εκφράσουν προπάντων τον πλούσιο συναισθηματικό τους πλούτο.

«Οὔσης οὖν ὀψίας τῆ ἡμέρα ἐκείνη τῆ μιᾶ τῶν σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν

Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. Ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν· εἰρήνη ὑμῖν. καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πατήρ, καὶ γὰρ πέμπω ὑμᾶς. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησε καὶ λέγει αὐτοῖς· λάβετε Πνεῦμα Ἅγιον· ἃν τινων ἀφήτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφιενταὶ αὐτοῖς, ἃν τινων κρατήτε, κεκράτηνται. Ὁμοίως δὲ εἰς ἕκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταὶ· ἑώρακάμεν τὸν Κύριον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἂν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἤλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΜΑΙΟΥ

ΤΟΥ ΘΩΜΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰωάν. κ' 19-31

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α' Ἰωάν. α' 1-7

εἰς τὸν τύπον τῶν ἤλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. Καὶ μετ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ

Ὁμοίως μετ' αὐτῶν. ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν· εἰρήνη ὑμῖν. Εἶτα λέγει τῷ Ὁμοίως φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευρὰν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός. Καὶ ἀπεκρίθη Ὁμοίως καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅτι ἑώρακάς με, πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ· ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύσητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ».

ΓΙΑ ΝΑ ΨΗΛΑΦΗΣΟΥΜΕ ΤΟΝ ΑΝΑΣΤΑΝΤΑ

«Φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευρὰν μου».

Ὁ ἀπόστολος Ὁμοίως ἐπὶ τέλους βλέπει τὸν ἀναστάντα Κύριο. Ἐπαληθεύει ὅσα τοῦ εἶχαν πεῖ οἱ μαθητές. Ἀκούει τὸν Διδάσκαλο νὰ λέει καὶ πάλι «εἰρήνη ὑμῖν» πρὸς ὅλους. Σήμερα ὅμως προσθέτει καὶ κάτι ἄλλο ὁ Ἰησοῦς εἰδικῶς γιὰ τὸν ἄπιστο μαθητὴ. Στρέφεται πρὸς αὐτὸν καὶ τοῦ λέει: «Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευρὰν μου». Καὶ ὁ Ὁμοίως γεμίζει ἀπὸ θαυμασμὸ καὶ εὐθὺς θεολογεῖ: «Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου».

Ὁ ἀναστὰς Ἰησοῦς ὅμως, πὺ «**κθὲς καὶ σήμερον εἶναι ὁ αὐτός**», αὐτὰ τὰ ἴδια λόγια ἀπευθύνει καὶ σὲ μᾶς ὅλους. «**Ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε**» (Λουκ. κδ' 39) μᾶς λέει. Πῶς ὅμως θὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ ψηλάφηση; Ἕνας τρόπος εἶναι καὶ ἡ μυστικὴ ἐπικοινωνία μαζὶ Του στὴν προσευχή.

Η ΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ

Γιὰ τὴ θεία αὐτὴ συνάντηση ὁ Κύριος κάνει τὴν πρώτη κίνηση καὶ μᾶς προσφέρεται γιὰ νὰ τὸν ψηλαφήσουμε. Ἡ προσευχὴ εἶναι μία συνάντηση μεταξὺ δύο προσώπων, τοῦ Κυρίου πὺ ἀκούει καὶ τοῦ Χριστιανοῦ πὺ προσεύχεται. Ὅταν προσευχόμαστε λοιπὸν κατὰ ἓνα μυστικὸ καὶ ἀόρατο τρόπο, ὁ Χριστός μας ἔρχεται καὶ μᾶς προσφέρει τὸν ἑαυτό του γιὰ νὰ τὸν ψηλαφήσουμε μυστικά.

Καὶ αὐτὴ ἡ συγκατάβαση γίνεται ἀπὸ τὴ μεγάλη ἀγάπη τοῦ ἀναστάντος Κυρίου. Ὅπως ἀπὸ χρηστότητα καὶ φιλανθρωπία στεκόταν ὁ Ἰησοῦς «**εἰς τὸν αἰγιαλὸν**» ἢ «**συνεπορεύετο**» πρὸς Ἐμμαοὺς γιὰ νὰ τὸν δοῦν καὶ ἐπικοινωνήσουν μαζὶ του οἱ μαθητές του, ἔτσι καὶ τώρα ἀπὸ ἀγαθότητα δίδεται στὴν προσευχή. Προσφέρεται γιὰ νὰ τοῦ μιλάμε, νὰ τὸν προσκυνᾶμε, νὰ τὸν ἀγγίζουμε μὲ τὴν πίστη μας καὶ νὰ γινόμαστε «**συγκοινωνοί**» του.

Ὁ ἴδιος καθιέρωσε τὴν προσευχὴ τῶν πιστῶν, σὰν ἓνα μυστικὸ χῶρο, στὸν ὅποιο καὶ Ἐκεῖνος θὰ ἔρχεται καὶ θὰ παρίσταται «**ἐν μέσῳ αὐτῶν**». Καὶ ἡ Ἐκκλησία μὲ τίς πολλὰς καὶ ὠραῖες εὐκαιρίες προσευχῆς καὶ λατρείας πὺ μᾶς προσφέρει, δὲν κάνει τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ μᾶς ἐξασφαλίζει τὴ δυνατότητα γιὰ νὰ συναντήσουμε καὶ ἐπικοινωνήσουμε μὲ τὸν ἀναστάντα

Κυρίο μας. Οἱ δεσποτικὲς ἑορτὲς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἑορτολογίου, ἡ Γέννηση, ἡ Βάπτισμα, ἡ Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου, μᾶς παρουσιάζουν τόσο ζωντανὰ τὸν Χριστό, ὥστε νὰ αἰσθανόμαστε ὅτι τὸν βλέπουμε, τὸν ἀκούμε καὶ τὸν ψηλαφοῦμε ξανά. Οἱ ἑορτὲς τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι πραγματικὰ «**Θεοφάνεια**», ὅπου ὁ ἀναστῆνός καὶ δοξασιμένος Κύριος ἐμφανίζεται καὶ προσφέρεται συνεχῶς στοὺς πιστοὺς, γιὰ νὰ τὸν ἀπολαμβάνουμε καὶ τὸν ψηλαφοῦμε διὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης.

Η ΚΙΝΗΣΗ ΜΑΣ

Ὁ Κύριος μᾶς προσφέρεται γιὰ νὰ τὸν ψηλαφήσουμε. Δὲν ἀρκεῖ ὅμως μόνον αὐτό. Χρειάζεται καὶ ἡ δικὴ μας κίνηση. Μᾶς δίνει ἐκεῖνος τὰ τρυπημένα χέρια του καὶ τὴν λογιζομένη πλευρὰ του γιὰ νὰ ἀγγίξουμε. Ἐπαναλαμβάνει ὅμως καὶ σὲ μᾶς ὅ,τι εἶπε καὶ στὸν Ὁμοίως: «**Φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευρὰν μου**».

Αὐτὴ ἡ κίνηση ἐκ μέρους μας εἶναι ἀπαραίτητη. Χρειάζεται δηλαδὴ ἡ δικὴ μας καταφυγὴ στὴν προσευχή, στὴ λατρεία τοῦ ἀναστῆνός μας Λυτρωτῆ. Ὅσοι ἔκαναν τὴν κίνηση αὐτὴ μὲ θερμὴ καὶ ζωντανὴ πίστη ἔνωσαν νὰ ἀγγίζουν καὶ νὰ ψηλαφοῦν πραγματικὰ τὸν παντοδύναμο Θεό. Ἄς θυμηθοῦμε τὴν προφητιδα Ἄννα, τὴν μητέρα τοῦ Σαμουὴλ, τὴν Χαναναία τοῦ Εὐαγγελίου, τὸν Πατριάρχη Ἰακώβ καὶ τόσους ἄλλους. Ὅλοι αὐτοὶ ἔζησαν τόσο πολὺ τὴν κίνηση τῆς προσευχῆς, ὥστε θὰ μπορούσαν νὰ ποῦν ὅτι «**ἔθε-ασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν**» (Α' Ἰωάν. α' 1) τὸν ζῶντα Θεό.

Πόσοι ὅμως ἀπὸ ἡμᾶς κάνουμε τὴν ἴδια αὐτὴ κίνηση τῆς προσευχῆς πρὸς συνάντηση καὶ ψηλάφηση τοῦ Χριστοῦ; Πόσες οἰκογένειες σήμερα ψηλαφοῦν τὸν Ἀναστάντα μὲ τὴν πρωινὴ καὶ βραδυνὴ προσευχή, μὲ τὸν ἐκκλησιασμὸ τῆς Κυριακῆς καὶ γενικότερα μὲ τὴ συμμετοχὴ τους στὴ θεία λατρεία; Πόσοι ἀξιολογοῦμε καὶ ἀξιοποιοῦμε τὸ μεγάλο προνόμιο νὰ ἐπικοινωνοῦμε καὶ νὰ «**ψηλαφοῦμε**» τὸν ἀναστάντα Κύριο καὶ Θεό μας, γιὰ νὰ ἀντλοῦμε δύναμη στὸν καθημερινὸ μας ἀγώνα;

Κάθε μέρα καὶ ὦρα ἂς εἶναι γιὰ μᾶς μιὰ εὐκαιρία γιὰ νὰ συναντήσουμε καὶ ψηλαφοῦμε τὸν Κύριο καὶ Θεό μας.

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐλθὼν Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, τολ-

μήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον καὶ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκε, καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλα ἀπέθανεν· καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος ἐδώρησατο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ. Καὶ ἀγοράσας σινδὸνα καὶ καθελῶν αὐτὸν ἐνείλησε τῇ σινδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσὴ ἐθεώρουν ποῦ τίθεται. Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν.

ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΜΑΙΟΥ ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Μάρκ. ιε' 43 - ιστ' 8
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πράξ. στ' 1-7

Καὶ λίαν πρῶτῃ τῆς μιᾶς τῶν σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀντειλάντος τοῦ ἡλίου. Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς· τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λί-

θον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; Καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. Καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιῶς, περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν. Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· μὴ ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. Ἄλλ' ὑπάγετε εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. Καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτάς τρόμος καὶ ἐκστασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ».

ΤΑ ΔΥΟ ΣΤΟΛΙΔΙΑ

«Ἠγόρασαν ἀρώματα ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν».

Οἱ μυροφόρες γυναῖκες, ποῦ ἐορτάζουμε σήμερα, μᾶς δίνουν ἓνα μεγάλο μήνυμα μὲ τὸ παράδειγμά τους. Νύχτα ξεκινοῦν. Τὸ θάρρος τους δὲν ὑπολογίζει τοὺς κινδύνους. Ἡ φλόγα τῆς καρδιάς τους γιὰ νὰ διακονήσουν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, ἀψηφᾷ τὶς δυσκολίες, τοὺς ἀέστους στρατιῶτες, ὅλες τὶς ἄλλες ἀντιξοότητες.

Στὸ μεγάλο τους παράδειγμα διακρίνουμε δύο χαρακτηρισμὰ ποὺ εἶχαν: Τὸ θάρρος καὶ τὴ φλόγα τῆς καρδιάς. Μέσα στὰ λίγα λόγια ποὺ μᾶς λένε τὰ ἱερὰ Εὐαγγέλια βλέπουμε νὰ διαλάμπουν αὐτὰ τὰ δύο μεγάλα στολίδια σ' αὐτὲς τὶς ἅγιες γυναῖκες. Τὸ πρῶτο τους μεγάλο στολίδι εἶναι

ΤΟ ΘΑΡΡΟΣ

Δὲν ὑπάρχει στὶς ψυχές τους ἡ δειλία, ἡ ἥττοπάθεια καὶ ὁ φόβος. Στὴ ματιὰ τους διακρίνει κανεὶς τὴν ἀποφασιστικότητα καὶ τὴ γενναιότητα. Τίποτα δὲν εἶναι ἱκανὸ νὰ τὶς σταματήσει. Καμιὰ κουστωδία, κανένας ἐχθρὸς, καμιά ἀντίδραση, κανένας «λίθος», ὅσονδήποτε μεγάλος καὶ ἂν εἶναι, δὲν τὶς φοβίζει καὶ δὲν τὶς δυσκολεύει στὴν ἀπόφασή τους τὴν ἀλύγιστη. Διότι εἶναι πλημμυρισμένες ἀπὸ ἓνα θεϊκὸ θάρρος, ἥρωικὲς καὶ ἀποφασισμένες νὰ φθάσουν στὸν σκοπὸ τους. Νὰ πετύχουν ὅπωςδήποτε αὐτὸ γιὰ τὸ ὁποῖο ξεκίνησαν «λίαν πρῶτῃ». Αὐτὸ τὸ μεγάλο θάρρος ποὺ πλημμυρίζει τὶς ψυχές τους καὶ τὶς κάνει τολμηρότερες ἀπὸ τοὺς τολμηροὺς, δὲν εἶναι ἓνα τυχαῖο πράγμα. Εἶναι κάτι τὸ ὑπερφυσικὸ τὸ θάρρος αὐτὸ τῶν μυροφόρων. Μὴ νομίσει κανεὶς ὅτι εἶναι ἓνα ἀπλό φυσικὸ θάρρος ποὺ ἔχουν ἴσως μερικοί.

Τὸ θάρρος τῶν μυροφόρων γυναικῶν πηγάζει ἀπὸ θεϊκὴ δύναμη. Πιστεύουν καὶ γι' αὐτὸ δὲν δειλιάζουν. Αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτο μεγάλο τους στολίδι.

Τὸ δεύτερο στολίδι ποὺ συμπληρώνει τὸ πρῶτο εἶναι

Ἡ ΦΛΟΓΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

Εἶναι ἡ ἱερὴ φωτιὰ ποὺ ἔχει ἀνάψει μιὰ πυρκαγιὰ μέσα στὴν ὑπαρξή τους. Γιὰ νὰ καταλάβουμε καὶ νὰ ἐκτιμήσουμε κάπως αὐτὴ τὴ θεία φλόγα τῶν μυροφόρων, ἀρκεῖ νὰ θυμηθοῦμε τοὺς ψυχροὺς καὶ χλιαροὺς ἀνθρώπους. Οἱ τύποι αὐτοὶ εἶναι πάντοτε διστακτικοὶ καὶ ἀναποφάσιστοι γιὰ τὸ καλὸ. Εἶναι δυσκίνητοι καὶ

βαρεῖς ὅταν πρόκειται νὰ ἀναλάβουν μιὰ ὑπεύθυνη καὶ τολμηρὴ ἀποστολὴ ποὺ κρύβει ἓνα βαθὺ πνευματικὸ νόημα. Τὸ ἀντίθετο ἀκριβῶς συμβαίνει μὲ ἐκείνους ποὺ ἔχουν μέσα τους τὴ φλόγα τῆς ἀγάπης. Ὅπου κι ἂν σταθοῦν, θερμαίνουν, φωτίζουν. Μεταδίδουν μιὰ νέα κατάστασι. Ὅπου κι ἂν βρεθοῦν ἀνάβουν μιὰ σβησμένη λαμπάδα, δίνουν ἓναν σπινθήρα. Μπορεῖ νὰ μὴν εἶσαι, σὺ ποὺ διαβάζεις τὶς γραμμές αὐτές, ἓνας ἀξιωματοῦχος τῆς Ἐκκλησίας ἢ τῆς πολιτείας. Ὅμως, ἐὰν ἔχεις μέσα σου τὸν μικρὸ αὐτὸ θεῖο σπινθήρα, εἶναι ἐντελῶς ἀδύνατον νὰ μὴ μεταδώσεις κάτι στὶς κουρασμένες ψυχές ποὺ θὰ σὲ πλησιάσουν.

Ἄς θυμηθοῦμε καὶ τοὺς δυὸ μαθητὲς ποὺ βιάδιζαν πρὸς Ἐμμαοὺς. Ἡ καρδιά τους ἦταν «**καιομένη**», ὅταν «**ἐλάλει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ ὁδῷ**». Αὐτὸ τὸ γνῶρισμα, «**οἱ καιόμενες καρδιές**» ἀπὸ τὴν ἱερὴ φωτιὰ τοῦ θεοῦ ζήλου, τῆς θεϊκῆς ἀγάπης, εἶναι κάτι τὸ ἀπαραίτητο γιὰ ὅλους τοὺς μαθητὲς καὶ τὶς μαθήτριες τοῦ Ἀναστάσιου ὅλων τῶν αἰώνων. Αὐτὴ ἡ θεία φλόγα τῆς ἀγάπης εἶναι κάτι τὸ ἀπαραίτητο καὶ γιὰ μᾶς, τοὺς σημερινούς μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ. Κάθε μέρα πρέπει νὰ ξεπνδάει ἡ φλόγα τῆς ἀγάπης γιὰ νὰ δοθεῖ σὲ μιὰ ψυχὴ ποὺ εἶναι δίπλα μας, ὅπου κι ἂν βρῆσκειται. Εἴτε μένει σ' ἓνα σπίτι ἢ σ' ἓνα νοσοκομεῖο εἴτε ταξιδεύει εἴτε βρῆσκειται σὲ μιὰ ἐρημιὰ τῆς Ἀφρικῆς ἢ σὲ μιὰ πολυθόρυβη πόλη. Παντοῦ πρέπει νὰ μεταδίδεται ἡ φλόγα ἢ ἱερὴ. Μὲ ἓνα τρόπο ἀπλό, μυστικὸ, ἀθόρυβο. Καὶ ὅσο θὰ προσφέρεται τόσο καὶ θὰ αὐξάνει καὶ θὰ μεγαλώνει.

Ἐπιτακτικὴ εἶναι ἡ ἀνάγκη καὶ σήμερα, τὸ μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Λυτρωτῆ νὰ μεταδοθεῖ ἀπὸ τὸν καθένα μας μὲ τόλμη καὶ θάρρος, μὲ ὅλη τὴ φλόγα τῆς καρδιάς μας, διακονώντας ταπεινὰ τοὺς ἀδελφούς μας. Ἐνα μεγάλο μέρος τοῦ σημερινοῦ μας κόσμου εἶναι κάτω ἀπὸ τὴν πλάκα τοῦ πνευματικοῦ τάφου, μέσα στὰ σουδάρια τοῦ ὕλισμοῦ. Κάθε μας βῆμα, κάθε μας λόγος πρέπει νὰ εἶναι μιὰ ἀνάστασι, μιὰ μετάδοσι τῆς Ἀναστάσεως. Ἄς ξεκινήσουμε σὰν τὶς μυροφόρες γυναῖκες, γιὰ νὰ ἐξαγγείλουμε μὲ τὴν κάθε μας κίνηση τὸ μεγαλύτερο γεγονός τοῦ κόσμου. Τὸ γεγονὸς ποὺ ἀξιοθῆκαμε νὰ δοῦμε καὶ νὰ πιστέψουμε: Τὴν Ἀνάστασι τοῦ Λυτρωτῆ μας.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ με τούς ἀναγνώστες μας

Ἐκστάσεις καὶ ὀράματα

Α΄

Ἡ Ἁγία Γραφή κάνει λόγο γιὰ «ἐκστάσεις» καὶ «ὀράματα» πού βλέπουν, σε ἐξαιρετικές περιπτώσεις, ἀποστολικές μορφές ἢ ἄνθρωποι μεγάλης ἀγιότητας. Αὐτά, ὅπως γνωρίζουμε, συμβαίνουν, ὅταν ὁ Θεός θέλει νὰ φανερώσει ὑψιστες ἀλήθειες. **Μερικοί τὰ ταυτίζουν με πνευματιστικά φαινόμενα. Ἐχουν καμμιὰ σχέση;**

Στὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων ἔχουμε δύο περιπτώσεις συνεχόμενες. Ἡ μία εἶναι τοῦ ἑκατοντάρχου Κορνηλίου καὶ ἡ ἄλλη τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, ὅταν βρισκόταν στὴν Ἰόππη. Ὁ Κορνήλιος **«εὐσεβῆς καὶ φοβούμενος τὸν Θεόν... εἶδεν ἐν ὀράματι φανερώς... ἄγγελον τοῦ Θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτὸν καὶ εἰπόντα αὐτῷ...»** (1' 2-3). Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶδε καθαρὰ καὶ φανερὰ σὲ ὄπτασία, πού τοῦ παρουσιάσθηκε περίπου στὶς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα, ἕναν ἄγγελο τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος μπῆκε στὸ σπίτι του γιὰ νὰ τὸν παρακινήσει νὰ πάει νὰ συναντήσει τὸν ἀπόστολο Πέτρο.

Παρόμοια εἶναι καὶ ἡ περίπτωση τοῦ πρωτοκορυφαίου Ἀποστόλου: **«...Ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν ἔκστασις καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον...»** (α' 10-11). Ἐνα μεσημέρι πού ὁ ἀπόστολος Πέτρος ἀνέβηκε στὸ σπίτι νὰ προσευχηθεῖ ἔπεσε σὲ ἔκσταση. Οἱ σωματικές του αἰσθήσεις σὰν νὰ ἀποσπάσθηκαν ἀπὸ τὸν ἐξωτερικὸ κόσμον καὶ ὁ νοῦς του ὀλόκληρος καρφώθηκε σὲ ἀποκαλύψεις πού τοῦ φανέρωσε ὁ Θεός. Τότε βλέπει τὸν οὐρανὸ ἀνοιγμένο καὶ νὰ κατεβαίνει πρὸς αὐτὸν ἕνα σκεῦος πού ἔμοιαζε με μεγάλο σεντόνι, δεμένο ἀπὸ τὰ τέσσερα ἄκρα καὶ τὸ ὅποιο σιγά-σιγά κατέβαινε στὴν γῆ. Σ' αὐτὸ ὑπῆρχαν ὅλα τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἔρπετα καὶ τὰ πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ. Σκοπὸς τοῦ ὑπερφυσικοῦ αὐτοῦ φαινομένου ἦταν νὰ διδάξει ὁ Θεὸς τὸν Πέτρο, ὅτι δὲν ὑπάρχουν καθαρὰ καὶ ἀκάθαρτα ζῶα, ὅπως δὲν πρέπει ἀπὸ δῶ καὶ πέρα νὰ γίνονται διακρίσεις ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους. Δὲν ὑπάρχουν «καθαροὶ» καὶ «ἀκάθαρτοι» ἄνθρωποι. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, Ἰουδαῖοι καὶ ἔθνη, εἶναι καλεσμένοι στὴν σωτηρία. Ἔτσι πρέπει νὰ δεχθεῖ καὶ τὸν ἔθνικὸ Κορνήλιο πού σὲ λίγο θὰ συναντηθεῖ μαζί του.

Ἦψιστος ὁ σκοπὸς τῆς θείας αὐτῆς καὶ ἄμεσης ἀποκαλύψεως. Πρόκειται γιὰ τὴν σωτηρία μιᾶς εὐλαβικῆς καὶ καλοπροαίρετης ψυχῆς πού ζοῦσε στὴν ἄγνοια. Καὶ ὄχι μόνον αὐτῆς. Μιὰ καινούργια ἐποχὴ θὰ ἀρχιζε ἀπὸ ἐδῶ καὶ πέρα. Καὶ ὁ ἀπόστολος Πέτρος ἔπρεπε νὰ διαφωτισθεῖ καὶ νὰ παραμερίσει τὶς ἐπιφυλάξεις ἢ τὶς ἀντιρρήσεις, γιὰ νὰ δεχθεῖ στοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας, χωρὶς προκαταλήψεις καὶ στενόκαρδες διακρίσεις καὶ τοὺς ἐξ ἔθνων. Οἱ περιτμημένοι Ἰουδαῖοι δὲν ὑπερέχουν τῶν ἄλλων μόνον καὶ μόνον ἐξ αἰτίας τῆς περιτομῆς.

Τώρα δὲν διστάζει νὰ διακηρύξει: **«Ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι ὅτι οὐκ ἔστι προσωπολήπτης ὁ Θεός, ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην δεκτὸς αὐτῷ ἔστι»** (1' 34-35). Καταλαβαίνω πὼς δὲν κάνει διακρίσεις καὶ προσωποληψίες ὁ Θεός, ἀλλὰ ὅποιος σὲ κάθε ἔθνος φοβάται τὸν Θεὸ καὶ ζεῖ με δικαιοσύνη γίνεται δεκτὸς ἀπ' αὐτόν.

Γενικότερα στὶς καταστάσεις αὐτὲς ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ γνωρίζει ἐπακριβῶς τί ἀκούει, τί βλέπει, τί λέει καὶ τί πράττει. Δὲν βρίσκεται ἐν ἐκστάσει παραφορᾶς, ἀλλὰ σὲ κατάστασι θεικοῦ φωτισμοῦ καὶ ὑπερφυσικῆς φανερώσεως. Βρισκόμαστε μπροστὰ σὲ μιὰ μετάθεσι τοῦ νοῦ, ἐνῶ ὁ ἄνθρωπος δὲν κοιμᾶται, ἀλλὰ ἀγρυπνεῖ. Οἱ ἐξωτερικὲς αἰσθήσεις ὀμαλὰ σταματοῦν καὶ ἡ ψυχὴ μοιάζει σὰν νὰ ἀποχώρησε προσωρινὰ ἀπὸ τὸ σῶμα. Τὸ καθετὶ ὑλικὸ καὶ αἰσθητὸ χάνεται ἀπὸ μπροστὰ τῆς καὶ στρέφεται ὀλόκληρη σὲ εἰκόνες πού προβάλλονται ἔνδοθεν. Ἡ περίπτωση τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, χωρὶς καμμιὰ ἀμφιβολία, εἶχε θεϊκὴ τὴν προέλευσι, ἦταν ἀποκάλυψη Θεοῦ. Δὲν πρόκειται γιὰ ὄραμα ἐντυπωσιασμοῦ. Πρόκειται γιὰ φανέρωσι ὑψίστης ἀλήθειας πού ἀποβλέπει στὴν σωτηρία ψυχῶν. Διακηρύσσεται με τρόπο κατηγορηματικὸ ἢ παγκοσμιότητα τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας. Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶναι θρησκεία ἑνὸς μόνου λαοῦ. Εἶναι θρησκεία πάντων. Ἄς προσθέσουμε ἐδῶ πὼς οἱ ἐκστάσεις καὶ τὰ ὀράματα δὲν γίνονται με δική μας πρωτοβουλία, ἀλλὰ με τὸν φωτισμὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἄς ἔλθουμε τώρα ἐπιγραμματικὰ σὲ μερικὲς ἄλλες παρόμοιες περιπτώσεις ἀναφερόμενες στὴν Κ. Διαθήκη. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος κάνει λόγο ὄχι μόνον γιὰ ὄπτασις, ἀλλὰ καὶ γιὰ ἀποκαλύψεις. **«Γνωρίζω ἄνθρωπο -ἐννοεῖ τὸν ἑαυτό του- πού ἀνέβηκε στὸν παράδεισον, πού ἄκουσε λόγους πού γλῶσσα ἀνθρώπινη ἀδυνατεῖ νὰ διατυπώσει... Καὶ ἔνεκα τῆς ὑπερβολῆς τῶν ἀποκαλύψεων, γιὰ νὰ μὴν ὑπερηφανεύομαι...»** (Β' Κορινθ. 1β' 2-7). Καὶ μιλάει γιὰ **«ὑπερβολὴ τῶν ἀποκαλύψεων»**, ὄχι μόνον γιὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸ μεγαλεῖο τους. Τέτοιες ἀποκαλύψεις ἀναφέρονται στὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων κατὰ τὶς περιodes τοῦ ἀποστόλου Παύλου (ιστ' 6-10, ιη' 9, κγ' 11, κζ' 23). Ὁ πρωτομάρτυρας Στέφανος, λίγο πρὸ τοῦ μαρτυρίου του **«ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶδε δόξαν Θεοῦ καὶ Ἰησοῦν ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ...»** (Πράξ. ζ' 55). Δὲν θὰ ἐπεκταθοῦμε ἐδῶ στὸ θεόπνευστο βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως, στὸ ὅποιο ὁ ἱερός Ἐυαγγελιστὴς Ἰωάννης περιγράφει ζωηρὰ πλῆθος ἐκστάσεων καὶ ὀραμάτων. Στὸ ἐπόμενο θὰ ἀναφερθοῦμε στοὺς κινδύνους πού ἐγκυμονοῦν σύγχρονες ἐκστατικές καταστάσεις καὶ ὀράματα.

ΔΥΣΠΙΣΤΟΣ ΑΛΛΑ ΠΙΣΤΟΣ

Τὸν εἶπαν σκεπτικιστὴ, δύσπιστο, ἀπαιτητικὸ ἔρευνητή. «Ὅλα αὐτὰ θὰ μπορούσαν νὰ καταλογισθοῦν στὸν Θωμᾶ, ποὺ ζητάει ἀπὸς ἀποδείξεις γιὰ νὰ πιστέψει.» Ὁμως ὁ Θωμᾶς δὲν εἶναι ἄπιστος. Δὲν μένει πεισματικὰ στὴν ἀπιστία. Δὲν εἶναι ἀπὸ ἐκείνους ποὺ δὲν θέλουν νὰ πιστέψουν, γι' αὐτὸ καὶ ἐπιστρατεύουν προφάσεις καὶ δικαιολογίες, γιὰ νὰ στηρίξουν τὴν ἄρνηση καὶ ἀπιστία τους. Ὁ Θωμᾶς θέλει νὰ δεῖ, νὰ ψηλαφήσει γιὰ νὰ πιστέψει. Φαίνεται ἐπίμονος στὴν προσωρινή του ἔστω ἄρνηση. Δὲν δέχεται εὐκολὰ τὶς διαβεβαιώσεις τῶν χαρούμενων μαθητῶν γιὰ τὴν ἀνάσταση τοῦ θεοῦ Διδασκάλου. Ὁ Θωμᾶς θέλει ὁ ἴδιος νὰ δεῖ. Καὶ ὄχι μόνο νὰ δεῖ, ἀλλὰ καὶ νὰ ψηλαφήσει. Νὰ ἔχει προσωπικὴ ἐμπειρία καὶ μὲ ὅλες τὶς αἰσθήσεις του. Ὅπωςδήποτε, ὅσο δικαιολογημένη καὶ ἂν θεωρηθεῖ, δὲν παύει νὰ εἶναι ὑπερβολικὴ ἢ ἀπαιτησιὴ του. Ἐκεῖνο ποὺ τὸν σώζει καὶ τὸν διαφοροποιεῖ ἀπὸ ἄλλους εἶναι ἡ καλὴ του καρδιά καὶ ἡ ἀγαθὴ του διάθεση. Οἱ ἀμφιβολίες του, οἱ ἀντιρρήσεις, οἱ ἐπιφυλάξεις του δὲν πηγάζουν ἀπὸ καρδιά ἀμφίβολη. Στὴ σκέψη του βρίσκεται ὅλος ὁ προβληματισμός. Θετικιστὴ, θὰ τὸν ἔλεγαν. Ρεαλιστὴ, θὰ τὸν χαρακτήριζαν πολλοὶ καὶ στὶς μέρες μας.

Ἡ ἀγνὴ ὅμως καὶ εἰλικρινὴς διάθεσή του στὸ τέλος θριαμβεύει. Τὰ ἀγνὰ ἐλατήριά του τὸν σπρώχνουν σὲ συγκινητικὴ ὁμολογία πίστεως. Μόλις δεῖ, δὲν πολυπραγμονεῖ. Δὲν ἀμφισβητεῖ. Προχωρεῖ πέρα ἀπὸ τὰ βλεπόμενα στὰ μὴ βλεπόμενα. Ὁ δύσπιστος γίνεται ὑπόδειγμα πίστεως. Ἐκφράζει ὄχι μιὰ ἀπλὴ καὶ ἀβασάνιστη πίστη. Ξεπετάγεται αὐθόρμητα ἀπὸ τὰ βᾶθη τῆς ψυχῆς του μιὰ ἀκλόνητη πεποίθηση, μιὰ ἀληθινὴ ἀναγνώριση. Βλέπει τὸν Διδάσκαλο καὶ ἀναγνωρίζει τὴ θεότητα Του. Καὶ τὴν διακηρύττει ἀνεπιφύλακτα: **«Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου»**. Καὶ ἔχει ἰδιαίτερη σημασία, ὅταν μιὰ τέτοια ὁμολογία βγαίνει ἀπὸ δύσκολα χεῖλη. Ἡ καλὴ καὶ ἀγνὴ καρδιά τοῦ Θωμᾶ, ἡ αὐθόρμητη καὶ ἀνυπόκριτη, ἔκανε τὸν ἅγιο Κύριλλο Ἀλεξανδρείας νὰ δικαιολογεῖ τὴ δυσπιστία του: *«Νομίζω, ἔγραφε, ὅτι ἡ προσωρινὴ ὀλιγοπιστία τοῦ Θωμᾶ ἦταν σὲ σχέδιο τῆς μεγάλης ἀγάπης καὶ οἰκονομίας τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ ἄρει τὶς δικές μας ἐπιφυλάξεις καὶ μαζὶ μὲ τὸν δύσπιστο μαθητὴ νὰ πιστεύουμε τοῦ λοιποῦ χωρὶς ἐνδοιασμούς...»*

Ἔτσι εἶναι. Τὸ πρόβλημα τῆς πίστεως δὲν εἶναι θεωρητικὸ. Δὲν εἶναι τρόπος συζητήσεως. Εἶναι τρόπος υπάρξεως. Δὲν ὑπάρχει πρόβλημα Θεοῦ γιὰ τὸν καλόπιστο ἔρευνητή. Ὑπάρχει πρόβλημα ἀνθρώπου, δηλαδὴ πρόβλημα καρδιάς, ἐλεύθερης ἀπὸ πάθη. Πέρα ἀπὸ τὴ γνώση τοῦ Θεοῦ, ὑπάρχει ἡ ἀναγνώριση τοῦ Θεοῦ. Νὰ ἀναγνωρίσει ὁ ἄνθρωπος τὸν Θεὸ ὡς τὸ ἀπόλυτο ἀγαθὸ, τὸν ρυθμιστὴ τῆς ζωῆς του. Ἐδῶ βρίσκεται ἡ δυσκολία, τὸ μεγάλο πρόβλημα τοῦ ἀθεϊσμοῦ χθὲς καὶ σήμερα. Ἡ πεισματικὴ ἐμμονὴ στὴν ἀπιστία ἔχει ἄλλοῦ τὴν αἰτία της. Στὸ ὑπερτροφικὸ ἐγώ. Ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ τὸ ἐγώ, ἡ ἀλαζονεία καὶ ἡ ὑπερπφάνεια θεοποιοῦνται,

δὲν ὑπάρχει θέση γιὰ τὸν Θεό. Ὁ ἐγωιστὴς δὲν ἀναγνωρίζει καμιὰ ἄλλη θεότητα, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ δική του αὐθεντία. *«Δὲν ὑπάρχει Θεός, γιατί ἂν ὑπῆρχε θὰ ἤμουν ἐγώ»* διεκέρυττε μὲ πολὺ κομποσμὸ ὁ Νίτσε. Γι' αὐτὸ εἶχε δίκιο ἐκεῖνος ποὺ εἶπε, πὼς *«οἱ πεποισθησείς μας δὲν εἶναι παρὰ ἡ ἱστορία τῆς καρδιάς μας»*. Ὅταν ἡ καρδιά εἶναι καθαρὴ, τότε ἀνοίγεται μὲ παιδικὴ ἀπλότητα στὰ μηνύματα τοῦ οὐρανοῦ. Ὅταν ὅμως ἡ καρδιά ἀσφυκτιᾷ ἀπὸ τὶς ἀναθυμιάσεις τῶν παθῶν, τότε δὲν ἔχουμε ἓνα ἀπλὸ προβληματισμό. Ἐχουμε σκοτισμὸ ἐμπαθοῦς ψυχῆς, ἀπρόσφορος ὄχι μόνο στὶς θεῖες ἐλλάμψεις, ἀλλὰ καὶ στὶς φυσικὲς ἀποκαλύψεις, στὶς καθημερινὲς ἐπισκέψεις τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Θεὸς ἀσφαλῶς δὲν ἄφησε τὸν ἑαυτό Του **«ἀμάρτυρον»**, ἄγνωστον, χωρὶς μαρτυρίες-ἀποδείξεις. Γιὰ ὅσους ἔχουν μάτια ἀθλόωτα ἀπὸ πάθη **«τὰ ἀόρατα αὐτοῦ (τοῦ Θεοῦ) ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται»** (Πράξ. ιδ' 17). Ἀλλὰ ἡ πίστη δὲν εἶναι ἀπλῶς αὐτὸ ποὺ φαίνεται. Εἶναι ἡ ἀναγωγή, ἡ μεταφορὰ μας, σ' αὐτὸ ποὺ δὲν φαίνεται. Αὐτὸ ἀκριβῶς ποὺ ἔκανε ὁ Θωμᾶς: Ἐβλεπε τὸν **«τύπον»** καὶ πίστευε στὴν οὐσία, στὸν Κύριο καὶ Θεό του. Καὶ τὸ διακίρρυξε ἀνεπιφύλακτα. Δὲν ἔμεινε δύσπιστος. Ἡ συγκατάβαση τοῦ Κυρίου τὸν ἀνέβασε στὶς κορυφές τῆς πιθὸ βαθιᾶς πίστεως. **«Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός»** (Ἰωάν. κ' 27). Ἡ συγκατάβαση αὐτῆ τοῦ Κυρίου δὲν σταμάτησε τὸν Θωμᾶ.

Ἐπαναλαμβάνεται σὲ κάθε ἐποχῇ. Χωρὶς δυστυχῶς νὰ βρίσκει πάντοτε τὴν ἀνάλογη ἀνταπόκριση. Ὅπως δὲν εὔρισκε ἀνταπόκριση καὶ στοὺς σκληρόκαρδους γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους ποὺ ἔβλεπαν καὶ δὲν ἤθελαν νὰ δοῦν καὶ νὰ πιστέψουν. Ἐλα καὶ σήμερα νὰ δεῖς καὶ νὰ ψηλαφήσεις τὸ θαῦμα τῆς Ἀναστάσεώς μου, νὰ δεῖς πόσες ψυχὲς ἀνίστανται καθημερινῶς ἀπὸ τὴ νάρκωση τῶν παθῶν, ἀπὸ τὴ νέκρωση τῆς ἀμαρτίας μὲ τὴν πίστη τους σὲ μένα τὸν ἀρχηγὸ τῆς ζωῆς καὶ νικητὴ τοῦ θανάτου, ἐπαναλαμβάνει ὁ Κύριος καὶ σήμερα. Ἐλα καὶ σήμερα νὰ ἀκούσεις καὶ νὰ δεῖς πραγματοποιούμενη τὴν παρήγορη καὶ ἐνισχυτικὴ διακήρυξί μου: **«Ἐγενόμεν νεκρός, καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ ἔχω τὰς κλεῖς τοῦ θανάτου καὶ τοῦ ἄδου»** (Ἀποκ. α' 18). **«Μὴ γίνου, λοιπόν, ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός»**.

«Νομίζω, ὅτι ἡ προσωρινὴ ὀλιγοπιστία τοῦ Θωμᾶ ἦταν σὲ σχέδιο τῆς μεγάλης ἀγάπης καὶ οἰκονομίας τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ ἄρει τὶς δικές μας ἐπιφυλάξεις καὶ μαζὶ μὲ τὸν δύσπιστο μαθητὴ νὰ πιστεύουμε τοῦ λοιποῦ χωρὶς ἐνδοιασμούς...»

Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα, ἡ ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ Βηθεσδά, πέντε στοάς ἔχουσα. Ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν. Ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρα, καὶ ἐταράσσετο τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ὑγιῆς ἐγένετο ὡς δὴ ποτε κατείχετο νοσήματι. Ἦν δὲ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριάκοντα καὶ ὀκτῶ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ αὐτοῦ. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ· θέλεις ὑγιῆς γενέσθαι; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρό-

ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΜΑΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰωάν. ε' 1-15
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πράξ. θ' 32-42

ἐμοῦ καταβαίνει. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἔγειρε, ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει. Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιῆς ὁ

ἄνθρωπος, καὶ ἤρε τὸν κράββατον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει. Ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ· σάββατόν ἐστιν· οὐκ ἔξεστὶ σοὶ ἄραι τὸν κράββατον. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει. Ἠρώτησαν οὖν αὐτόν· τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπὼν σοι, ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει; Ὁ δὲ ἰσθίεις οὐκ ἤδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσε ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. Μετὰ ταῦτα εὕρισκε αὐτόν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἴδε ὑγιῆς γεγονός· μηκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν σοι τι γένηται. Ἀπήλθεν ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀγγέγειλε τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτόν ὑγιῆ».

ἄνθρωπος, καὶ ἤρε τὸν κράββατον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει. Ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ· σάββατόν ἐστιν· οὐκ ἔξεστὶ σοὶ ἄραι τὸν κράββατον. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει. Ἠρώτησαν οὖν αὐτόν· τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπὼν σοι, ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει; Ὁ δὲ ἰσθίεις οὐκ ἤδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσε ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. Μετὰ ταῦτα εὕρισκε αὐτόν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἴδε ὑγιῆς γεγονός· μηκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν σοι τι γένηται. Ἀπήλθεν ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀγγέγειλε τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτόν ὑγιῆ».

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΓΙΑΤΡΟΣ

«Ἐγειρε, ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει».

Στὴ Βηθεσδά εἶχε στήσει τὸ βασιλεῖό του ὁ πόνο. Ἐκεῖ ὑπῆρχε «πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν». Σ' αὐτὴ τὴν πονεμένη καὶ ταραγμένη ἀνθρωποθάλασσα ἦλθε καὶ στάθηκε ὁ Ἰησοῦς. Ὁ πατέρας τοῦ ἐλέους στὴ Βηθεσδά. Ὁ γιατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων στὸ τεράστιο ἐκεῖνο νοσοκομεῖο! Συμπάσχει μαζί τους. Ἰδιαίτερα ὅμως βοηθάει ἕναν παράλυτο. Τοῦ προσφέρει μιὰ βοήθεια ποὺ ἀποβλέπει πρῶτα στὴ θεραπεία

ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

«Ὅπως ἄλλοτε «ἐθεράπευσε πολλοὺς κακῶς ἔχοντες ποικίλαις νόσοις» (Μάρκ. α' 34) ἔτσι καὶ τώρα. Τὸν δυστυχὴ παράλυτο, ποὺ 38 ὀλόκληρα χρόνια ὑπέφερε, τὸν θεραπεύει. Τὸν ἀπαλλάσσει ἀπὸ τὴν ἀρρώστια του. Τοῦ μιλάει μὲ καλοσύνη καὶ μόλις βλέπει ὅτι ἡ ψυχὴ του εἶναι ἔτοιμη νὰ δεχθεῖ τὴν θεῖα Χάρη, τοῦ λέει: «Ἐγειρε, ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει». Ὁ λόγος του ὁ παντοδύναμος, ποὺ παλαιὰ στερέωσε τοὺς οὐρανοὺς, αὐτὸς στερεώνει καὶ τώρα τὰ παράλυτα μέλη τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου. Καὶ εὐθὺς ὁ ἄρρωστος σπκώθηκε, ὁ ζωντανὸς νεκρὸς περπάτησε, τὸ ἀδύνατο σῶμα ἐγένετο ἱκανὸ νὰ σηκώσει καὶ πρόσθετα βάρη. Ἐὰν οἱ ἄλλοι σ' αὐτὸ τὸ ταλαιπωρημένο σῶμα δὲν προσέφεραν τίποτε ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ τὴν περιφρόνησίν τους, ὁ Κύριος προσφέρει ὅχι ἀπλὴ βοήθεια, ἀλλὰ τὴν πλήρη καὶ τέλεια θεραπεία. Καὶ μὲ τὴ στάση του αὐτὴ λέει καὶ σὲ μᾶς, ποὺ θέλουμε νὰ ἀκολουθοῦμε «τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ», ὅτι ὀφείλουμε νὰ κάνουμε κάτι παρόμοιο.

Στὴν ὑλιστικὴ ἐποχὴ μας εἶναι ἀλήθεια πὼς δὲν ἔχουμε καὶ πολλὰ τέτοια παραδείγματα. Ὅσοι ὅμως πιστεύουν στὸν Χριστὸ καὶ στὸν λόγο του, ποὺ λέει «ἡσθένεσα καὶ ἐπεσκέψασθέ με» (Ματθ. κε' 36), ἔχουν ὑποχρέωση νὰ κάνουν λιγότερο ἐπώδυνη τὴν ἀρρώστια τῶν ἀδελφῶν τους καὶ νὰ φροντίζουν γιὰ τὴν θεραπεία τους.

Βέβαια αὐτοὶ δὲν θὰ κάνουν ὅ,τι ὁ Κύριος ἔκανε στὸν παράλυτο τῆς Βηθεσδά. Μποροῦν ὅμως νὰ φωνάξουν ἕναν γιατρό. Νὰ φροντίσουν γιὰ τὴν εἰσαγωγὴ σου σὲ κάποιον νοσοκομεῖο. Νὰ σταθοῦν λίγες ὥρες στὸ προσκέ-

φαλό του. Ὅλες αὐτὲς οἱ βοήθειες καὶ ἄλλες ἀκόμη εἶναι βοήθειες μικρὲς ἀλλὰ σημαντικὲς. Ὁ Κύριος ὅμως ἐκτὸς τῆς βοήθειας πρὸς τὸ σῶμα, προσέφερε καὶ τὴν ὑγεία

ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

Ὅπως μᾶς λέει ὁ ἱερὸς Εὐαγγελιστής, ὕστερα ἀπὸ τὸ θαῦμα, ὅταν συνάντησε ὁ Ἰησοῦς τὸν πρῶτον παράλυτο στὸ Ναὸ, τοῦ προσέφερε σημαντικὴ βοήθεια γιὰ τὴν φρούρηση τῆς ψυχῆς του καὶ τὴν περαιτέρω πνευματικὴ του πορεία. Τὸν πλησίασε καὶ τοῦ εἶπε: Πρόσεξε, ἔγινες καλά, μὴν ἀμαρτάνεις πιά. Μὴν ἐκθέτεις τὴν ψυχὴ σου στὰ μικρόβια τῆς παρανομίας γιὰ νὰ μὴ σοῦ συμβεῖ κάτι τὸ χειρότερο! Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ, ὁ Κύριος μᾶς ὑποδεικνύει ποιά πρέπει νὰ εἶναι ἡ πνευματικὴ προσφορὰ πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς ἀδελφούς μας.

Τότε ποὺ ὁ ἀσθενὴς μας εἶναι ἐκνευρισμένος, ποὺ ἀνησυχεῖ καὶ γιὰ τὸ παραμικρότερο, τότε ποὺ ταραζεται ἡ ψυχὴ του καὶ σκοτεινιάζει ὁ νοῦς του καὶ ταλαντεύεται ὅλο τὸ εἶναι του, χρειάζεται αὐτὴ ἡ πνευματικὴ μας προσφορὰ. Ἡ συμπάραστάς μας δηλαδή, ἡ εἰρηνικὴ, ἡ ἤρεμνη συντροφία μας, ἡ ἀκτινοβόλος πίστη μας στὴν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Μόνα τους αὐτὰ ὅλα, χωρὶς κουραστικὲς συμβουλὲς θὰ διακηρύττουν πὼς ὁ Κύριος, ἔστω καὶ ἂν κρύβει μερικὲς φορές τὸ πρόσωπό του ἀπὸ τὰ πλάσματά του, δὲν εἶναι μακριὰ τους.

Ἡ ἀρρώστια ἀπογυμνώνει τὸν ἀσθενὴ ἀπὸ κάθε ματαιότητα τοῦ κόσμου καὶ τὸν βοηθᾷ νὰ θυμηθεῖ τὸν Θεό, νὰ βρεῖ τὸν ἑαυτὸ του καὶ νὰ γνωρίσει τὸν ἀληθινὸ προορισμό του, ἔτσι ἡ βοήθειά μας γιὰ τὴν ψυχὴ του εἶναι κάτι τὸ πολὺ ἀπαραίτητο καὶ σημαντικὸ σπουδαῖο. Μιὰ θερμὴ προσευχὴ γι' αὐτὴ τὴν ψυχὴ, ἕνα χριστιανικὸ βιβλίον ποὺ θὰ τοποθετηθεῖ μὲ διακριτικότητα πάνω στὸ κομοδίνο του, ἕνα παράδειγμα θυσίας, εἶναι μερικὰ ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ μπορεῖ νὰ γίνουν γιὰ τὴν βοήθεια αὐτῆς τῆς ψυχῆς.

Ἄς ἀτενίζουμε, λοιπόν, τὸν Κύριο, τὸν μεγάλο Ἰατρό τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος καὶ ἄς μιμούμαστε τὸ ἅγιο παράδειγμά του καὶ στὸ ἔργο αὐτὸ τῆς νοσηλείας καὶ τῆς πνευματικῆς βοήθειας τῶν ἀρρώστων ἀδελφῶν μας.

Ο ΟΥΡΑΝΙΟΣ ΚΥΝΗΓΟΣ

«Ἐρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς πόλιν τῆς
Σαμαρείας λεγομένην Συχάρ».

Ἐρχεται ὁ Ἰησοῦς στὴν πηγὴ τοῦ Ἰακώβ γιὰ νὰ βρεῖ μιὰ ψυχὴ. Ἐπειδὴ θέλει νὰ ὀδηγήσει στὴ σωτηρίαν τὴν Σαμαρείτιδα, γι' αὐτὸ φθάνει στὴ Συχάρ. Συνομιλεῖ μαζί της, τῆς ἀποκαλύπτει αἰώνιες ἀλήθειες, τὴν ἀπαλλάσσει ἀπὸ τὴν ἐνοχὴ τῆς καὶ τὴν ἀναδεικνύει μεγάλη ἱεραπόστολο. Στὴ συγκλονιστικὴ αὐτὴ συνάντησι δύο πράγματα μᾶς προκαλοῦν τὸ δέος καὶ τὸν θαυμασμό.

Τὸ πρῶτο εἶναι

Ο ΟΥΡΑΝΙΟΣ ΚΥΝΗΓΟΣ

Ὁ Μεσσίας, ὁ Χριστὸς μας, δὲν εἶναι μόνο ὁ «ποιμὴν ὁ καλὸς» ἢ «τὸ φῶς τοῦ κόσμου». Γιὰ τὸν Ἰησοῦ μποροῦμε νὰ ποῦμε, μὲ πνευματικὸ βεβαίως νόημα, ὅτι εἶναι ὁ αἰώνιος Κυνηγὸς τῶν ψυχῶν. Κυνηγὸς ποὺ κυνηγᾷ τὶς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, μὲ σκοπὸ νὰ «πληρωθῆ ὁ οἶκος του», ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Εἶναι δὲ τόσο ἀφοσιωμένος στὸ ἔργο αὐτό, τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων, ὥστε καὶ ὅταν τοῦ λένε «**ραββὶ φάγε**», ἐκεῖνος ἀπαντᾷ: «**ἐμὸν βρῶμά ἐστιν ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με**» ποὺ θέλει «**πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι**». Τρέχει λοιπὸν ἀπὸ δῶ, ὁδοιπορεῖ πρὸς τὰ ἐκεῖ, περνᾷ κάμπους καὶ βουνά, διασχίζει πολιτεῖες καὶ χωριά, γιὰ νὰ βρεῖ τὸ «θήραμά» του. Κάποτε κουρασμένος ἀπὸ τὴν ὁδοιπορίαν κάθεται κάπου, ὅπως στὰ χεῖλη τῆς πηγῆς τοῦ Ἰακώβ. Πίσω ἀπὸ αὐτὴ τὴν κούρασι κρύβεται ὄχι μόνο ἡ ἀφοσίωσι στὴν πατρικὴ ἐντολή, ἀλλὰ καὶ ἕνας μεγάλος μόχθος ποὺ τὸν ἐπιβάλλει μιὰ ἀπέραντη στοργή. Εἶναι ἡ δίψα τοῦ Ἰησοῦ νὰ δεῖ ὅλες τὶς ψυχὰς κοντὰ του, μέσα στὴ μάντρα του.

Ὁ οὐράνιος Κυνηγὸς κάνει μιὰ πορεία χωρὶς ἀνάπαυλα. Συνεχῶς «**καταδιώκει**» τὴν ψυχὴ. Κυνηγᾷ «**πάσας τὰς ἡμέρας**», ὅπως λέει ὁ Ψαλμωδός, ἀλλὰ καὶ τὶς νύχτες ἀκόμη, ὅπως μαρτυρεῖ ὁ Νικόδημος, ποὺ «**ἦλθε πρὸς αὐτὸν νυκτός**». Πῶς νὰ σταματήσει ὅταν «**αἱ χῶραι λευκαὶ εἰσι πρὸς θερισμὸν ἦδη**»; Μὰ καὶ ὅταν φαίνεται πῶς κάπου σταματᾷ δὲν εἶναι γιὰ νὰ ἀναπαυθεῖ τόσο, ὅσο εἶναι γιὰ νὰ περιμένει κάποια ψυχὴ ποὺ ξέρει πῶς θὰ περάσει ἀπὸ ἐκεῖ. «**Εδει αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς Σαμαρείας**». Ἐπρεπε νὰ περάσει ἀπὸ τὴ Συχάρ, γιὰ νὰ σκορπίσει ζωὴ καὶ χαρὰ ἐκεῖ ποὺ κυριαρχοῦσε ὁ θάνατος καὶ ἡ ὀδύνη. Γιατὶ ἔχει καὶ αὐτὸ τὸ χαρακτηριστικὸ ὁ Κυνηγὸς τοῦ οὐρανοῦ. Δὲν πληγώνει οὔτε σκοτώνει, ὅπως συνήθως συμβαίνει, ἀλλὰ ἀντίθετα, σκορπᾷ εἰρήνην καὶ χαρὰ, κάνει «**ν' ἀνθίζουσι ἄσπροι κρίνοι ὅπου περίσσεψαν οἱ θρῆνοι**». Τί ἀπέραντη ποὺ εἶναι ἡ ἀγάπη τοῦ οὐράνιου Κυνηγοῦ!

Ἐπειτα ἄς προσέξουμε καὶ

ΤΟ ΘΗΡΑΜΑ

Θήραμα στὴ Συχάρ εἶναι ἡ Σαμαρείτιδα. Μόλις ἄνοιξε ἡ ψυχὴ τῆς στὸν Θεό, ἦρθε ἡ δροσιὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὴν ἀνέψυξε. Μόλις πῆρε τὸ «**ὔδωρ τὸ ζῶν**» ἔτρεξε νὰ τὸ προσφέρει καὶ στοὺς συμπατριῶτες τῆς. «**Δεῦτε ἴδετε**» τοὺς λέει. Γίνεται φωτοδότης καὶ ἱεραπόστολος μέχρι τέλους τῆς ζωῆς τῆς.

Ἄν στὴ Συχάρ θήραμα ἦταν ἡ Σαμαρείτιδα καὶ στὴν Ἱερικὴ ὁ Ζακχαῖος ἢ στὸν Γολγοθᾶ ὁ Λοσιῆς, στὴν πατρίδα μας εἴμαστε ἐγὼ καὶ σύ, δηλαδὴ ἡ κάθε ψυχὴ. Καὶ ὅπως τότε ἐκεῖνους, ἔτσι καὶ σήμερα κυνηγᾷ κι ἐμᾶς ὁ Θεός, γιὰ νὰ μᾶς σώσει καὶ λυτρώσει ἀπὸ κάθε κακό. Ἡ εἰκόνα τῆς στοργικῆς μητέρας ποὺ κυνηγᾷ τὸ ἀγαπημένο τῆς παιδί γιὰ νὰ τὸ προφυλάξει ἀπὸ τὸν κίνδυνο ἢ νὰ τοῦ δώσει ὅ,τι νομίζει πῶς θὰ τὸ κάνει γερὸ καὶ εὐτυχισμένο, εἶναι πολὺ μικρὴ γιὰ νὰ ἐννοήσουμε τὴν στοργὴ τοῦ Χριστοῦ μας, ποὺ κρύβεται κάτω ἀπὸ τὴν κόπωση του γιὰ νὰ μᾶς βρεῖ.

Εἶναι ὅμως ἀλήθεια, πῶς θέλουμε νὰ ξεφύγουμε ἀπὸ τὰ χέρια του. Νομίζουμε πῶς εἶναι σκληρά, σιδερένια, ἐνῶ εἶναι τόσο στοργικὰ! Γι' αὐτὸ μερικὲς φορὲς ἐνοχλούμαστε μόλις διασταυρῶνεται τὰ βλέμματά μας. Μένουμε ἴσως ἀδιάφοροι στὸ «**ὔδωρ τὸ ζῶν**» ποὺ μᾶς προσφέρει, διστακτικοὶ στὴν παράκλησή του, ποὺ μᾶς λέει: «**δός μοι πιεῖν**», ἢ «**δός μοι σὴν καρδίαν**». Οἱ τύψεις τῆς συνειδήσεώς μας γνωρίζουν καλὰ αὐτὲς τὶς ἀρνήσεις μας.

Καὶ ὅμως ὁ Κύριος δὲν ἀποκάμνει μὲ τὶς ἰδιοτροπίες μας, μὲ τὶς ἀντιστάσεις μας στὶς προσκλήσεις τῆς ἀγάπης Του. Ἡ μακροθυμία του περιμένει νὰ γίνῃ ἡ σπῖθα τοῦ καλοῦ ποὺ εἶναι μέσα μας, σκεπασμένη ἀπὸ τὴ στάχτη τῆς ἀνομίας μας, μεγάλη πυρκαγιὰ ποὺ θὰ κάψει τὰ ἀγκάθια τῆς ἀμαρτίας καὶ θὰ τοῦ ἀνοίξει δρόμο γιὰ νὰ ἔλθῃ μέσα μας. Περιμένει ὁ Χριστὸς νὰ τοῦ μιλήσουμε εὐλικρινά, ὅπως ἡ Σαμαρείτιδα. Ἀναμένει νὰ τοῦ ποῦμε καθαρά: Κύριε γνωρίζουμε ἐκ πείρας πῶς μακριὰ σου μόνο τὸ χάος ὑπάρχει. Ξέρουμε τώρα πᾶς πῶς μόνο κοντὰ σου εἶναι ἡ γαλήνη.

Καὶ τότε θὰ γεμίσουμε ἀπὸ τὴν «**δωρεὰν τοῦ Θεοῦ**». Γοπτευμένοι ἀπὸ τὴ θεία του παρουσία θὰ προσθέσουμε: «**μείνον μεθ' ἡμῶν**». Καὶ ὁ Ἰησοῦς θὰ μείνει ὄχι μόνο «**δύο ἡμέρας**», ὅπως ἔμεινε μὲ τοὺς Σαμαρεῖτες, ἀλλὰ «**πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν**».

Τά πρόβατα νίκησαν τούς λύκους

“Όσοι πολεμοῦν τὴν Ἐκκλησία ἀποδεικνύονται κατ’ ἔξοχὴν ἀνιστόρητοι. Μυωπάζουν καὶ ἐθελοτυφλοῦν. Δὲν θέλουν νὰ δοῦν καὶ νὰ ἀναγνωρίσουν τὴν πραγματικότητα. Κάτι περισσό-τερο.” Ἐνα θαῦμα. Γιατὶ ἡ ἐπικρά-τησις τοῦ Χριστιανισμοῦ, παρὰ τὴ λυσοσαλέα πολεμικὴ καὶ τοὺς σκληροὺς διωγμοὺς, ὑπῆρξε ἕνα θαῦμα τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου. Δὲν ἐξηγεῖται μὲ τὴν ἀπλὴ λο-γικὴ. Ἡ ἐξήγησί του βρίσκεται στὸ κάτι ἄλλο, πέρα καὶ πάνω ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα. Μᾶς πα-ραπέμπει στὴν παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ, στὴν παρουσία τοῦ Χριστοῦ, στὸν φωτισμὸ καὶ τὴν ἔμπνευση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Μόνο ἔτσι γίνεται κατανοητὸ τὸ θαῦμα τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ. Χωρὶς αὐτὸ ἔχουμε ἕνα φαινόμενο ἀνερμή-νευτο.

* * *

Ἀπὸ ὅποια πλευρὰ καὶ ἂν ἀτενίσει κανεὶς τὸ γεγονός τῆς ἐξαπλώσεως καὶ ἐπικρατήσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ, αὐτὴ τὴ δια-πίστωση θὰ κάνει. Μὴ σύντομη ἀναδρομὴ στὸ ξεκίνημά του μᾶς γεμίζει ἐκπληξὴ καὶ θαυμασμὸ. Μὲ ποιῆς προϋποθέσεις ξεκί-νησε; Καὶ τί δυνατότητες ἐπι-κρατήσεως εἶχε; Ἀνθρωπίνως καμιά. Καὶ νὰ γιατί. Τὰ ἀνθρώ-πινα ἔργα καὶ οἱ κοσμικὲς ἐξου-σίαι, γιὰ νὰ ἐπικρατήσουν καὶ νὰ ἐπιβληθοῦν, ζητοῦν γήινα στηρίγματα. Στηρίζονται στὸ χρῆμα, στὰ ὑλικά μέσα, στοὺς ἐξοπλισμοὺς, στὴν προπα-γάνδα, στὴ βία, στὴν ἐξουσία, στοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς, στοὺς σοφοὺς, σὲ ὅ,τι ἐντυπωσιάζει. Μὲ αὐτὰ ἐπιβάλλονται, εἴτε μὲ τὴν παραπλάνηση καὶ τὸ καλό-πιασμα εἴτε μὲ τὴν ἀπειλὴ καὶ τὴν ὤμῃ βία.

Τελείως διαφορετικὸ τὸ ξε-κίνημα τῶν μαθητῶν τοῦ Χρι-στοῦ, τῶν Ἀποστόλων. Τὰ ὄπλα τους, τὰ ἐφόδιά τους, τὰ μέσα τους, δὲν θὰ εἶναι ὑλικά, ἀλλὰ πνευματικά. Δὲν θὰ στηρίζο-νται στὴ λάμψη τοῦ χρυσοῦ,

ἀλλὰ στὴ δύναμη τοῦ Χριστοῦ ποῦ θὰ πυρακτώνει τὴν καρδιά τους. Τὴ γενναιοτήτά τους δὲν θὰ τὴν ἀντλοῦν ἀπὸ τὰ ἀκο-νισμένα ξίφη, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν **«μάχαιραν τοῦ Πνεύματος»** καὶ μὲ αὐτὴν θὰ καθαιροῦν τὰ ὀχυρώματα τοῦ ἐχθροῦ. Λίγοι αὐτοὶ ἀντιμετωπίζουν ἕνα πολ-υάριθμο ἐχθρικὸ κόσμος, ποῦ χρησιμοποιοῖ ὄχι μόνο τὰ πιὸ τρομερὰ βασανιστήρια, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰρωνεία, τὴ διαβολή, τὸν σαρκασμὸ. Οἱ ὀλιγάριθμοι καὶ περιφρονημένοι ψαράδες πραγ-ματοποιοῦν ἕνα ἔργο μοναδι-κό, ἀναγεννητικὸ τῶν ψυχῶν. Κατορθώνουν ὄχι προσωρινές καὶ ἐπιφανειακὲς ἀλλαγές, ἀλλὰ πνευματικὲς ἀναγεννήσεις καὶ μεταμορφώσεις. Αὐτὸ τὸ ὀλι-γάριθμο καὶ ἡ ἀσημότητα τῶν Ἀποστόλων, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ἐπικράτησις τοῦ Χριστιανι-σμοῦ, εἶναι ἡ τρανὴ ἀπόδειξη τῆς θεϊκῆς προελεύσεως τῆς πί-στεώς μας. Παραστατικὸς καὶ ἐδῶ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος:

* * *

«Οἱ φτωχοὶ καὶ ἀφανεῖς καὶ ἀγράμματοι Ἀπόστολοι ἀντιμετώ-πισαν καὶ νίκησαν τοὺς σοφοὺς καὶ δυνατοὺς, τοὺς τυράννους καὶ τοὺς καυχόμενους γιὰ τὰ πλού-τη καὶ τὴ δόξα τους. Πρόσεξε. Ὁ ψαρᾶς, ὁ σκηνοποιός, ὁ τελώνης, ὁ ἀγράμματος, ὁ ἄνθρωπος τοῦ λαοῦ, ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην, ἐπι-κράτησαν μέσα σὲ λίγο χρόνον καὶ ξεπέρασαν τοὺς φιλοσόφους, τοὺς ρήτορες, τοὺς δεινοὺς. Μὲ πολλοὺς κινδύνους ἀπὸ ἄρχοντες, ἀπὸ βα-

σιλεῖς, ποὺ ἀλλιῶς εἶχαν συνηθίσει ἐπὶ πολλὰ χρόνια. Καὶ ὁ πόλεμος αὐτὸς δὲν ἦταν μόνο ἀπὸ ἀνθρώ-πους, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ δαίμονες, ἀπὸ τὸν Διάβολο, ποὺ τὸν ὑποκινοῦσε μὲ δικαστήρια, μὲ βασανιστήρια, μὲ μύριους θανάτους».

Τί νὰ πρωτοθαυμάσει κανεὶς στὴν τόσο ζωερὴ καὶ περιεκτικὴ αὐτὴ περιγραφὴ! Ὁλόκληρη ἡ μεγαλειώδης ἱστορία τῆς πρῶ-της μαρτυρικῆς Ἐκκλησίας, μὲ τοὺς σκληροὺς ἀγῶνες, τὴν ἀκατανίκητη μαχητικότητα, μὲ τὶς θυσίες καὶ τοὺς ἥρωισμοὺς καὶ τοὺς μοναδικοὺς θριάμβους, παρελαύνει μπροστὰ μας. Πῶς μπόρεσαν οἱ ἄσημοι καὶ ἀφα-νεῖς καὶ περιφρονημένοι νὰ ἐπιβληθοῦν στοὺς σοφοὺς καὶ ἰσχυροὺς; Πῶς οἱ φτωχοὶ καὶ ἄοπλοι νίκησαν τοὺς δυνατοὺς, τοὺς πάνοπλους τυράννους; Πῶς οἱ ἄγνωστοι ψαράδες τῆς Παλαιστίνης ἀντιμετώπισαν καὶ κατήσχυαν φιλοσόφους καὶ δεινοὺς ρήτορες; Πῶς τὰ πρό-βατα νίκησαν τοὺς λύκους; Πῶς διέλυσαν, ὡς ἱστὸ ἀράχνης ὅλες τὶς ἐπιβουλές, τὶς πλεκτάνες, τὶς παγίδες, τὶς ἐφόδους ἀρχόντων καὶ δαιμόνων;

Ἡ ἀπάντησις εἶναι μία. Καὶ τὴν ἀπάντησις αὐτὴ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ τὴν ἀγνοοῦν οἱ κατὰ καιροὺς πολέμιοι τῆς πίστεως: Ὁ θρίαμβος τῆς Ἐκκλησίας δὲν εἶναι ἔργο ἀνθρώπινο. Εἶναι θεϊκό. Εἶναι νίκη τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὅποτος, χθὲς καὶ σήμερα, **«ἐξῆλθε νικῶν καὶ ἵνα νι-κήσῃ»** (Ἀποκάλ. στ´ 2).

ZOH

Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.

Ὁργανον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ZOH»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZOH» Σ.Α., Ἱπποκράτους 189, 114 72 Αθήνα.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ἱπποκράτους 189, 114 72 Αθήνα.

Ἐκτύπωση: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρνῶν.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lychnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 10 €

Ἀποστέλλεται μὲ ἐπιταγὴ ἢ εἰς γραμματόσημα εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Περιοδικοῦ:

Ἱπποκράτους 189, 114 72 ΑΘΗΝΑΙ ἢ καταβάλλεται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα μας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ) Γιὰ ὅλες τὶς χώρες: 25 € Κύπρος: 15 €

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ (1780 - 1857)

5

Ἀλλὰ ὁ σοφὸς Οἰκονόμος δὲν ὑπῆρξε μόνον ῥήτορας τοῦ ἄμβωνα. Συγχρόνως ἀσχολεῖται καὶ μὲ μελέτες καὶ συγγραφές. Δυστυχῶς ὅμως ὅλα αὐτὰ χάθηκαν ὅταν ἡ σάλπιγγα τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνα σήμανε «πῦρ» καὶ τὸ φονικὸ μαχαίρι τοῦ κατακτητῆ πέρασε πάνω ἀπὸ τὴν Πόλην τὸ Πάσχα τοῦ 1821.

Τὶς τραγικὲς ἐκεῖνες στιγμὲς ὁ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος δὲν ἤθελε νὰ ἀποχωρισθεῖ τὸν σεπτὸ Πατριάρχη. Ἀλλὰ ὁ Γρηγόριος ὁ Ε΄, ποὺ ἔβλεπε μακριὰ καὶ ἔνιωθε τὶς ἀνάγκες τοῦ Γένους, τὸν παρακίνησε νὰ φύγῃ μὲ ἄλλους Ἕλληνας στὴν Ὀδησσὸ γιατί ἦταν χρήσιμος στὸν ἀγῶνα ποὺ ἄρχιζε. Ὁ Οἰκονόμος μὲ πόνον ἀποχαιρέτησε τότε τὸν Πατριάρχη καὶ ἔφυγε γιὰ τὴ Ρωσία.

Στὴν Ὀδησσὸ λίγες μέρες μετὰ τὰ γεγονότα τοῦ Πάσχα τοῦ 1821 διαδραματίστηκαν τραγικὲς σκηνές. Ὁ Κωνσταντῖνος ὑποδέχθηκε τὸν Πατριάρχη νεκρό.

Πλήθη λαοῦ, μὲ δάκρυα καὶ λυγμούς, ἔτρεξαν νὰ περάσουν μπροστὰ στὴ σωρὸ τοῦ μάρτυρα τῆς πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος.

Ἵστερα ἀπὸ δύο μέρες ποὺ βάστηξε τὸ λαϊκὸ προσκύνημα, κι ἐνῶ ὅλες οἱ καμπάνες χτυποῦσαν πένθιμα, χιλιάδες λαοῦ καὶ στρατοῦ, ἐκκλησιαστικοὶ καὶ πολιτικοὶ ἄρχοντες συναθροίστηκαν στὴ Μητρόπολη τῆς Ὀδησσοῦ, γιὰ τὴν νεκρώσιμη ἀκολουθία. Μὲ εὐλάβεια παρακολούθησαν ὅλοι. Πολλοὶ ἔκλαιγαν. Στὸ τέλος τῆς ἀκολουθίας ἐπιβλητικὸς ἀνέβηκε στὸν ἄμβωνα ὁ διάσημος ῥήτορας τῆς Πατριαρχικῆς Ἐκκλησίας, ὁ Οἰκονόμος. Ἀφοῦ προσευχήθηκε μυστικά, γιὰ μερικὰ λεπτά, σήκωσε τὸ κεφάλι του, καὶ τὰ μάτια του ἦταν βουρκωμένα. Τὸ διαπεραστικὸ του βλέμμα ἔπεσε πρῶτα πάνω στὸ ἱερὸ λείψανο καὶ κατόπιν στὸν πονεμένο λαό. Σὲ λίγα δευτερόλεπτα ἡ ἀρμονικὴ, μεταλλικὴ του φωνὴ γέμισε τοὺς θόλους τῆς Ὁρθόδοξης Ρωσικῆς ἐκκλησίας τῆς Μεταμορφώσεως.

Ἐμελλες, Παναγιώτατε Πατριάρχα Γρηγόριε, ἄρχισε, ἀφοῦ μ' ἔδωκας πολλὰς πολλῶν λόγων ὑποθέσεις καὶ ἀφορμὰς, ἔμελλες τέλος, νὰ κινήσης τὴν ἀσθενῆ μου γλῶσσαν καὶ εἰς τὸν ἐπιτάφιον λόγον σου. Καὶ πρῶτον μὲν, ἐνδεδυμένος ἐπὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ σου θρόνου πᾶσαν τὴν λαμπρότητα τῆς ἀξίας σου, μὲ ἐγκαρδίωνες νὰ εὐαγγελίζωμαι τῆς θείας Δικαιοσύνης τοὺς λόγους εἰς τὴν Μεγάλῃ σου Ἐκκλησίαν. Ἀλλὰ τώρα, ξένος εἰς ξένην γῆν προκειμένος νεκρὸς, γίνεσαι σὺ αὐτὸς ὑπόθεσις λυπηρᾶς ἀκροάσεως εἰς τοὺς συνελθόντας. Καὶ ἀντὶ νὰ ἐμψυχώσης, μαραίνεις ἐξ ἐναντίας καὶ συγκόπτεις μου τὴν φωνήν, ἥτις ἐφυλάττετο, καθὼς φαίνεται καὶ διὰ τὸ πολυδάκρυτον τοῦτο ὑπόυρημα.

»Ἀλλὰ τί λέγω; Πῶς δὲν βλέπω τὴν λάμψιν, ἥτις περικυκλῶνει τὸν ἐνδοξον τοῦτον νεκρόν; Ὅχι, Σεβασμιώτατε

Πατριάρχα, δὲν ἔχασας, ἀλλ' ἐμεγάλυνας, ἀλλ' ἐπλάτυνας, ἀλλὰ διαιώνισας μάλιστα τὴν δόξαν σου. Ἄν καὶ δὲν στολίζης πλέον τὸν θρόνον τὸν Οἰκουμενικόν, ἀλλὰ παρίστασαι μετὰ παρρησίας εἰς τὸν θρόνον τῆς Μεγαλοσύνης τοῦ Ὑψίστου. Ἄν καὶ δὲν ἄρχης πνευματικῶς εἰς τὴν Μεγάλῃν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ διαπρέπεις μακαριστικῶς εἰς τὴν Οὐράνιον Ἐκκλησίαν τῶν Πρωτοτόκων. Ἄν καὶ δὲν ἐνταφιάζεσαι εἰς τὴν ἐνδοξον μὲν, ἀλλὰ στενάζουσαν ἤδη γῆν τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἐνταφιάζεσαι ἐνδόξως εἰς γῆν ἐλευθέραν καὶ τιμάσαι λαμπρῶς ὑπὸ τῶν παρόντων ὁμογενῶν σου καὶ ὑπὸ τῶν γενναίων καὶ θεοσεβῶν Ρώσων...».

Μὲ τὴν καρδιὰ σφιγμένη ἀπὸ τὸν πόνον καὶ μὲ φωνή, ποὺ ἔτρεμε ἀπὸ συγκίνηση, ἐξιτόρησε στὴ συνέχεια τὸν μαρτυρικὸ βίον καὶ τὴν πολυπλευρῆ καὶ γενναία δράση τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Ἐθνομάρτυρα. Κατόπιν μίλησε γιὰ τὶς τελευταῖες ὥρες τοῦ Γρηγορίου καὶ περιέγραψε ζωντανὰ καὶ ἀνάγλυφα τὴν χριστιανικὴ ἀνδρεία καὶ καρτερία του. Τελειώνοντας ἔκλεισε τὸν λόγο του μὲ μιὰ μεγαλόπνοη προσευχή. Εἶναι ἓνα λυρικὸ τραγούδι, ποὺ φανερῶνει ὅλο τὸν πόνον τοῦ παιδιοῦ, ποὺ στέκεται δίπλα στὸ λείψανο τοῦ προστάτη του ἢ σωστότερα τοῦ πατέρα του. Εἶναι ἓνα τραγούδι ποὺ ἀντανακλᾷ τὸν πόνον τοῦ Ἐθνους καὶ μιλάει γιὰ τὸν σπαραγμὸ τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἐὼ Θεὲ τοῦ ἐλέους, Ἐπουράνιε τῆς κτίσεως Βασιλεῦ! Ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ σου. Ἐως πότε, Κύριε, μέλλει νὰ ἐξυβρίζῃ τὸ Πανάγιόν Σου ὄνομα ὁ βάρβαρος ἐχθρὸς τοῦ Σταυροῦ; Ἐως πότε θέλει χύνει τὸ ἀθῶον αἷμα τῆς ἐκλεκτῆς σου κληρονομίας; Κύριε τῶν Δυνάμεων, ἴδου βλέπεις τὴν μανίαν τῶν καθ' ἡμᾶς Ἀσσυρίων (ἔτσι ὀνομάζει προφανῶς τοὺς Τούρκους) τὴν Ἁγίαν Σιών (τὴν Κωνσταντινούπολη) σου κατέσκαψαν, τοὺς ἱερούς σου ναοὺς ἐβεβήλωσαν, τὰς σάρκας τῶν ὁσίων σου ἔρριψαν εἰς τὰ θηρία τῆς γῆς καὶ θαλάσσης. Ἰδοὺ, Δέσποτα, ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, ἐγενήθημεν ὄνειδος παρὰ τοῖς ἐχθροῖς σου, ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς...

Ἐὼ Κύριε, σῶσον δὴ, ὦ Κύριε, εὐδόωσον δὴ. Μὴ παραδώσης ἡμᾶς εἰς τέλος, καὶ μὴ ἀποστήσης τὸ ἔλεός σου ἀφ' ἡμῶν, διὰ πάντας τοὺς ἡγαπημένους ἀγίους σου, καὶ διὰ τοὺς νέους σου μάρτυρας. Ὁ Θεός, ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἐνδοξα πάντα, ὁ κτίζων νέα ἐκ παλαιῶν, καὶ τὸ πᾶν ἐκ τοῦ μηδενός. Ὁ δημιουργήσας ἐκ σκοτῶν τὸ φῶς, καὶ ἀνιστῶν ἐκ τῶν τάφων τοὺς νεκροὺς εἰς ἐλευθερίαν, ἄστραψον τὸ κράτος τῆς παντοδυναμίας σου. Ἀπόστειλον τὸν Ἄγγελόν σου σωτήρα τοῦ τειταπεινωμένου λαοῦ...».

Ὁ ἐπιτάφιος αὐτὸς λόγος θεωρεῖται ἓνα ἀπὸ τὰ διαμάντια τῆς νεότερης ἑλληνικῆς φιλολογίας.

(Συνεχίζεται)

Ο ΑΙΩΝΙΟΣ ΘΡΙΑΜΒΕΥΤΗΣ

Τὸ «ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ» δὲν εἶναι ἕνας ἀπλὸς καιρетиσμός τις ἡμέρες αὐτές. Εἶναι ἕνα σάλπισμα χαρᾶς καὶ ἐλπίδας. Σαλπίζει στὰ πέρατα τῆς γῆς τὴ νίκη τῆς ἀγάπης ἀπέναντι στὸ μίσος. Μᾶς ὑπενθυμίζει τὸν μοναδικὸ θρίαμβο τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου καὶ μᾶς παρακινεῖ, **«ἵνα ὡσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν»** (Ρωμ. στ´ 4). Τότε δὲν θὰ εἶναι μόνο ὁ Χριστὸς ὁ αἰώνιος θριαμβευτής. Μὲ τὴ βίωση τῆς νέας ἀναστημένης ζωῆς, ποῦ μᾶς χάρισε ὁ ἀναστημένος Κύριος, θὰ εἴμαστε καὶ μεῖς νικητές. Νικητὲς τῆς ἁμαρτίας, τοῦ θανάτου, τῆς ἀγωνίας. Ἡ ψυχὴ μας ἐλεύθερη ἀπὸ κάθε μικρότητα θὰ τραγουδάει τὴ μεγάλην χαρὰ της, γιατί ἡ λαμπροφόρα Ἀνάσταση τοῦ Θεανθρώπου φώτισε τὰ μνήματα καὶ τὶς καρδιές, σύντριψε τὶς πύλες τοῦ Ἄδου καὶ μᾶς χάρισε τὴν ἀληθινὴν ζωή. Ἔτσι ἡ ἐλπίδα μας, μετὰ τὴν Ἀνάσταση, γίνεται ψηλαφητὴ πραγματικότητα. Ξέρουμε πιά πὼς ὁ θάνατος δὲν εἶναι τὸ τέρμα, ἀλλὰ ἡ ἀρχὴ μιᾶς νέας ζωῆς. Δὲν εἶναι ἡ μελαγχολικὴ δύση. Εἶναι ἡ χαρωπὴ ἀνατολή. Δὲν εἶναι ἀδιέξοδος. Εἶναι ἕξοδος ἀπὸ τὴ γῆ τῆς δουλείας στὴ γῆ τῆς ἐπαγγελίας. Ὁ ἄδειος τάφος τοῦ Χριστοῦ ἔγινε πηγὴ θείας ζωῆς. «Ὡ τάφος ἀθανασίας χωρίον! Ὡ τάφος τῶν τάφων κατάλυσις, ἐν ᾧ ζωὴ φύεται πέρασ οὐκ ἔχουσα» (Μ. Ἀθανάσιος).

ΔΙΩΚΟΜΕΝΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ

Σήμερα ποῦ τόσοσ λόγος γίνεται διεθνῶς γιὰ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα καὶ γιὰ τὸν σεβασμὸ τῆς ἀνεξιθρησκείας εἶναι τελείως ἀπαράδεκτο καὶ ἀνησυχητικὸ τὸ φαινόμενο ὁ Χριστιανισμὸς νὰ διώκεται καὶ μάλιστα ἀπὸ τὴν Κίνα. Σύμφωνα μὲ πρόσφατο δημοσίευμα τοῦ περιοδικοῦ «The Tablet»: «Περισσότεροι ἀπὸ 2000 σταυροὺς ἔχουν ἀπομακρύνει οἱ ἀρχὲς τῆς Κίνας ἀπὸ Ἐκκλησίες σὲ μιὰ προσπάθεια τῶν κινεζικῶν ἀρχῶν, γιὰ νὰ ἐπιβάλλει μιὰ νέα νομοθεσία ἀναφορικὰ μὲ «ὑπερβολικοὺς θρησκευτικοὺς τόπους λατρείας». Οὐσιαστικὰ ὅμως πρόκειται γιὰ μιὰ ἐκστρατεία τοῦ κινεζικοῦ καθεστῶτος προκειμένου νὰ ἐξαλείψει κάθε σύμβολο τοῦ Χριστιανισμοῦ στὴν ἐπαρχία Zhejiang ἡ ὁποία ξεκίνησε πρὶν ἀπὸ δύο χρόνια. Ἀρκετοὶ εἶναι αὐτοὶ ποῦ ἔχουν συλληφθεῖ στὴν προσπάθειά τους νὰ ἀποτρέψουν τὸ ἀνιερὸ αὐτὸ ἐγχείρημα. Σύμφωνα μὲ τὴν κυβερνητικὴ ὀργάνωση China Aid μέχρι τὸ Πάσχα οἱ κινεζικὲς ἀρχὲς ἔχαν ἀπομακρύνει πάνω ἀπὸ 2000 σταυροὺς ἐνῶ κατέστρεψαν πάνω ἀπὸ 50 χριστιανικὲς Ἐκκλησίες σὲ μιὰ πρωτοφανῆ γιὰ τὴν ἀγριότητά της ἐκστρατεία κατὰ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας καὶ τῶν συμβόλων της. Σὲ μιὰ τελευταία ἐκτίμηση ἡ Κίνα ἀναμένεται νὰ ἔχει τὸν μεγαλύτερο χριστιανικὸ πληθυσμὸ παγκοσμίως μέχρι τὸ 2030 ποῦ μπορεῖ νὰ φθάσει ἕως καὶ τὰ 247 ἑκατομμύρια ἄτομα».

ΜΑΘΗΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ;

Ὁ ὑπουργὸς Παιδείας ἐπανερχεται, μὲ ποικίλα προσχήματα, στὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν. Δυστυχῶς καὶ ἄλλοι ἀμφισβητοῦν, μὲ ψευδοεπιχειρήματα, τὴ διδασκαλία τοῦ μαθήματος στὰ σχολεῖα ἀκόμα καὶ σὲ Ὁρθοδόξους Χριστιανοὺς μαθητὲς. Σὲ ὅλους αὐτοὺς ἴσως πρέπει νὰ ὑπενθυμίσουμε γιὰ μιὰ ἀκόμη φορά, πὼς σύμφωνα μὲ τὸ Σύνταγμα «τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν δὲν ἔχει ὁμολογιακὸ - κατηχητικὸ χαρακτήρα, ἀλλὰ εἶναι γνωσιολογικὸ, δηλαδὴ περιλαμβάνει ἀναφορὲς ὄχι μόνο στὴν ἐπικρατοῦσα θρησκεία, ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλα δόγματα καὶ θρησκείες». Σὲ ἐμπεριστατωμένῃ ἐπιστολῇ του ὁ κ. Νικόλαος Ζαρκάδας γράφει: «Χωρὶς νὰ ἐπιχειρηματολογήσω γιὰ τὴν ἀναγκαιότητα ἢ ὄχι τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν στὰ σχολεῖα τῆς Πατρίδας μας, θὰ διατυπώσω μερικὰ ἀπλά, ἴσως ἀφελῆ, ἄμεσα καὶ εὐλόγα ἐρωτήματα: Εἶναι δυνατόν ἢ Τουρκία, ἢ κοιτίδα τοῦ Ἰσλαμισμού, νὰ καθορίζει «τὸν Χριστιανισμὸ» ὡς μάθημα ἐπιλογῆς γιὰ τοὺς μουσουλμάνους («Καθημερινή», 15-11-2015) καὶ ἢ Ἑλλάδα, μὲ ὁμώνυμο ὑπουργεῖο «...καὶ θρησκευμάτων», φύσει χριστιανικὴ χώρα καὶ μὲ συνταγματικὴ ἐπιταγὴ γιὰ τὸν σκοπὸ τῆς παιδείας της «...τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἐθνικῆς καὶ χριστιανικῆς συνείδησης» (παρ. 2 ἄρθρου 16), νὰ ἐπιζητεῖ καὶ νὰ μεθοδεύει τρόπους κατάρτησης τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν;» Καὶ καταλήγει: «Ἄς σταματήσουμε νὰ μισοῦμε, νὰ κατασυκοφαντοῦμε καὶ νὰ περιφρονοῦμε τὴ θρησκεία καὶ τὴν πίστη μας».

ΙΑΤΡΙΚΗ ΙΕΡΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΜΑ

Ἡ ἱατρικὴ δὲν εἶναι ἐπάγγελμα. Εἶναι ἀποστολή. Γι' αὐτὸ καὶ ἀπαιτοῦνται πάντοτε καὶ ἰδιαίτερα σήμερα πνευματικὰ καὶ ἠθικὰ προσόντα. Ὅποιος θελήσει εὐσυνείδητα νὰ τὴν ἀσκῆσει πρέπει νὰ τὴν βλέπει ὡς ὑψηλὸ, ἱερὸ λειτούργημα. Γιὰ νὰ γίνει ὁ ἐξανθρωπισμὸς τῆς ἱατρικῆς χρειάζονται πρῶτα ἄνθρωποι. Ἄνθρωποι ὀλοκληρωμένοι ποῦ ἐμπνέονται ἀπὸ εὐκρινῆ ἀγάπη γιὰ τὸν συνάνθρωπο, ποῦ βλέπουν τὸν ἀσθενῆ ὡς πρόσωπο καὶ ὄχι ὡς νούμερο. Διαφορετικὰ τὰ ἐρωτηματικὰ ποῦ θέτουν οἱ ἴδιοι οἱ γιατροὶ θὰ μένουν χωρὶς ἀπάντησιν: «Τί ἀξία ἔχει ὁ γιατρός, ὅταν οἱ τοῖχοι τοῦ γραφείου του εἶναι γεμάτοι διπλώματα καὶ διακρίσεις καὶ ἡ ψυχὴ του ἄδεια ἀπὸ ἀγάπη, ἀπὸ αἴσθημα εὐθύνης γιὰ τὸν ὁποιοδήποτε ἀσθενῆ διαβεῖ τὸ κατώφλι τοῦ γραφείου του; Κάθε ἄρρωστος ποῦ μᾶς ἐπισκέπτεται, πῶς πολὺ, νομίζω, πὼς ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἀνθρώπινη ζεστασιά, ἀπὸ ἕνα παρήγορο λόγο, παρὰ μιὰ ἀτέλειωτη συνταγογραφία...». Ἀλλὰ καὶ ἡ εὐθύνη τοῦ κράτους εἶναι μεγάλη γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῆς δημόσιας υγείας. Καὶ ἀντὶ γιὰ ἐνίσχυση παραμένουν μῆνες τώρα «ἀκέφαλα» τὰ δημόσια νοσοκομεῖα καὶ μὲ τόσες ἄλλες σοβαρὲς ἐλλείψεις στὴν ἱατροφαρμακευτικὴ περίθαλψιν.

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290«ΖΩΗ»
Τετοροφάτους 189
114 72 ΑΘΗΝΑ